

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА X • БРОЈ 211. • 25. АПРИЛ 1982.

ЦИЈЕНА 4 ДИНАРА

ПРЕД VIII КОНГРЕС СК ЦРНЕ ГОРЕ

У СЛУЖБИ ЈАЧАЊА РАДНИЧКЕ КЛАСЕ

ПРЕДСТОЛЕЋИ ОСМИ КОНГРЕС — највећи скуп комуниста Црне Горе — биће подстицај свим организованим снагама наше Републике да још ефикасније дјелују на остваривању циљева економске стабилизације у основној организацији удруженог рада, друштвено-политичкој заједници, на сваком радном мјесту. Ово утолико прије што досадашњим дјеловањем на том плану није обезбиђен толико неопходни заокрет у привређивању, нити је битка за остваривање задатака економске стабилизације добила право мјесто. Између два контргеса распоређени доходак био је знатно већи од оствареног. Договорена политика споријег раста издвајања за заједничке потребе није досљедно остваривана, што је један од узрока ниске акумулативне и репродуктивне способности наше привреде. Ако се овоме додају последице катастрофалног земљотреса, затим раст личних дохodata у неким организацијама мимо резултата рада и раста дохотка, онда је јасно зашто се нису могли избећи уравните, обезбеђивање производног рада и други проблеми. Да и не говоримо о губицима који су у оствареном дохотку учествовали са знатним процентом.

Сложени економски услови у којима ће се остварити друштвени план развоја наше општине захтијевају велику одговорност и масовно учешће радних људи и грађана у извршавању свих задатака који буду постављени на конгресној трибини. Само максималним залагањем и уз подршку шире друштвене заједнице могуће је досљедно остваривање политike Савеза комуниста Југославије о обновљавању и поновном оживљавању пострадалог подручја и смањење разлика у степену његове развијености у односу на просек наше земље.

Досљедно остваривање политike економске стабилизације, што је трајан задатак свих наших радних људи и грађана, захтијева од организација Савеза комуниста и других субјективних снага да се најодговорније заложе за остваривање планираног раста производње, продуктивности рада, економичности пословања и раста дохотка, и то путем бољег коришћења капацитета и радног времена, савременије организације рада и да се боље, више и одговорније ради. Акцију треба усмјеравати на рационално коришћење унутрашњих резерви, својењем на минимум застоја у производњи, бржим отклањањем „уских грла“ и смањењем трошкова пословања. С обзиром на веома велику инвестициону активност у нашој општини, и минималне уштеде у материјалу и радној снази могу значити веома много, па штедњи на сваком радном мјесту треба водити пуно рачуна — штедња је императив тренутка у коме живимо, општенародни задатак.

Ове констатације подразумијевају одговорније залажање свих чинилаца у радној организацији, мјесној заједници и у општини на остваривању предвиђеног раста дохотка. Основни услов за то је да се не само у туристичким организацијама удруженог рада, већ свуда, на сваком мјесту и у свако вријеме, више, боље и одговорније ради. У циљу подстицања таквог рада веома је важна свакодневна активност на унапређивању и досљедном остваривању система расподеле према резултатима рада и енергичном супротстављању неоправданим разликама у личним дохоцима иза којих не стоји одговарајући радни допринос.

Међу приоритетним задацима је и подстицање повећавања удруженог рада наше општине са организацијама из Републике и ван ње — у том правцу „Монтенегротурист“ је већ учинио прве крупније кораке. Ништа мање пажње не захтијевају ни задаци у правилном усмјеравању и подстицању мале привреде, рационалним усмјеравању инвестиционих средстава и јачању одговорности свих субјекта у планирању и реализацији инвестиција.

Пред најзначајнији скуп комуниста Црне Горе сви наши радни људи су свјесни да досадашња активност у остваривању економске стабилизације не обезбеђује прави заokрет у привређивању и да није довољно само имати јасне циљеве, већ да понашање свих субјекта сваког дана и на сваком мјесту треба да буде у служби јачања власти радничке класе чија је авангарда Савез комуниста.

У органе Савеза комуниста Црне Горе конгрес ће изабрати истакнуте револуционаре и прегаоце који су се у досадашњем раду потврдили као пожртвовани трудбеници у изградњи нашег самоуправног социјалистичког друштва.

**ПРВИ МАЈ — МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА
ОД СВЕГ СРЦА ЧЕСТИТАМО СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА И ГРАЂАНИМА НАШЕ ОПШТИНЕ**

РЕДАКЦИЈА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

Конституисана делегатска скупштина трећег сазива

Дана 13. априла конституисана је Скупштина општине трећег делегатског сазива. На заједничкој сједници свих вијећа за предсједника Скупштине изабран је Жарко Миковић.

Жарко Миковић, предсједник СО, рођен 1945. члан СК од 1967. године. Дипломиран је економиста

Скупштине општине, а о избору делегата у Савезно вијеће Скупштине СФРЈ изјаснили су се делегати на заједничкој сједници свих вијећа.

Раде Греговић, предсједник Извршног одбора, рођен 1952. члан СК од 1970. године. Дипломиран је економиста

За делегате у Вијеће општине Скупштине СР Црне Горе изабрани су: Војо И. Медиговић, директор ООУР „Технички гасови“ — Петровац, и Владо Дапчевић, високо квалифицирани угоститељски радник ООУР „Хотели Бечичка плажа“.

За делегате у Вијеће општине Скупштине СР Црне Горе изабрани су: Раде Ратковић, дипломиран економиста на раду у РО у оснивању „Хотели Словенска плажа“, и Милена Марковић, економиста, на раду у ООУР „Јадран“.

О избору делегата у Друштвено-политичко вијеће Скупштине СР Црне Горе изјаснили су се делегати Друштвено-политичког вијећа.

За секретара Скупштине општине поново је именован Пере Греговић, дипломиран правник.

Сагледати предстојеће савезе и могућности и на бази тога утврдити наредне задатке

— ИСТАКАО јЕ ЖАРКО МИКОВИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ —

Предсједник Скупштине општине Жарко Миковић обратио је делегатима и, између остalog, рекао:

Овогодишња активност за избор делегација и делегата друштвено-политичке заједнице и самоуправних интересних заједница представљају је обавезу да се анализирају рад и проблематика функционисања делегатског система.

Може се констатовати да су у Протеклом периоду чињени одређени напори и да ће нам стечена искуства користити за унапређивање и даље развијање функционисања делегатског система, односно остваривање у пракси система социјалистичког самоуправљања.

Наша је обавеза да организације дјелујемо и обезбиједимо потпуније учешће радничке класе, радних људи и грађана у одлучујућим обављању свих друштвених послова. Рад у претходном периоду треба да нам омогући потпуније и аналитичко сагледавање резултата, проблема и пропуста а ради одабирања одговарајућих праваца активности у наредном периоду. То је неопходна претпоставка будуће правилне усмјерености и успјеш-

иједити одлучујућу улогу радних људи и грађана у утврђивању политike развоја, чиме ће се осигурати њихова пуна мобилност на реализацију предстојећих задатака.

Основни предуслов за успјешно извршавање врло сложених задатака у нашем будућем раду представља остваривање улоге да радни људи и грађани постану носиоци утврђивања политike развоја. На тај начин ће се одредити правилни задаци и обезбиједити њихово успјешно извршавање.

Морамо више него до сада, организованије и систематичије дјеловати да делегатска база, преко делегација и делегата, буде континуирано укључена у процес доношења планова, програма и цјелокупне регулативе у Општини, као и да она буде иницијатор решења која се утврђују у ширим друштвено-политичким заједницама — од Републике до Федерације. На тај начин треба обез-

иједити одлучујућу улогу радних људи и грађана у утврђивању политike развоја, чиме ће се осигурати њихова пуна мобилност на реализацију предстојећих задатака. То захтијева значајно унапређење метода рада Скупштине, њених вијећа, Извршног одбора и осталих организација, тијела и организација.

Начин утврђивања одлука, програма и других аката, који спадају у домен Скупштине и њених органа, треба да омогући да у процесу припремања предлога, од почетних иницијатива до њихове коначне разраде и усвајања, буду укључени сви субјекти и све институције нашег друштвено-економског и политичког система. Треба проширити круг посједаца иницијатива и предлога у свим доменима друштвеног, политичког и привредног живота. У томе незамјениљиву улогу имају друштвено-политичке организације, посебно ССРН — од секција и мјесних заједница до Општинске конференције и њених органа и тијела.

Неопходно је, у односу на досадашњу праксу, изврши-
(Наставак на 2. страни)

СКУПШТИНСКА ХРОНИКА

Ријеч Жарка Миковића

(Наставак са 1. стране)

ти значајне промјене у вршењу функција одређених органа Скупштине општине. Мјеста одлучивања — од креирања предлога до коначног усвајања одређених рјешења — треба да буду делегатска база, делегације, вијећа Скупштине општине и Скупштина општине. То нам налаже да се рад извршних и органа управе и служби сведе у оквире предвиђене институцијама нашега система. Исто тако, треба обезбиједити да се оствари потпуни и континуиран увид у рад, контрола рада и извршавања задатака извршних органа, органа управе и других служби.

Систем информисања и јавности у раду мора бити прилагођен потребама радних људи и грађана, односно освртавању њихових активних улога у процесу одлучивања, у остваривању контроле и у спровођењу утврђених циљева и задатака. С тим у вези, потребно је, користећи искуства из претходног периода, изградити и развијати одговарајући метод рада делегата, делегација, вијећа и Скупштине општине.

У склопу напора који пре дстоје неопходно је знатно више учинити да Скупштина општине стварно постане орган друштвеног самоуправљања и највиши орган власти у оквиру права и дужности општине.

Питањима метода рада, развијања и усавршавања делегатског система и његовог успешног функционисања мораће се у наредном периоду посветити знатно више пажње, јер од тога зависи укупан развој наше општине.

Вама је свима познато да се пред нама, односно пред свим организацијама удржавеног рада, друштвено-политичким организацијама, мјесним заједницама и другим субјектима налази врло сложени послови у привредним и друштвеним дјелатностима. Сложеност проблематике коју треба решавати посебно је потенциранија катастрофалним земљотресом — још увијек се налазимо у периоду обнављања порушеног и општећеног и у току изградње и развијања привредних и друштвених активности. Десадашње искуство треба што је могуће боље искористити, како би у предсто-

јећем периоду успешније газдовали расположивим средствима и могућностима. Биће неопходно да се што прије сачини цјеловит преглед и детаљна анализа да сада обављених послова и да се реално сагледају предстојеће обавезе, расположива средства и могућности и да се на

НОВИ ИЗВРШНИ ОДБОР

За предсједника Извршног одбора изабран је Раде Грегорић, досадашњи секретар Међуопштинске заједнице за цијене, а за чланове Извршног одбора из реда грађана: Нико Рафаиловић из Бечића, Анте Делоник и Димитрије Јовановић из Будве.

За начелника Општинског одјељења за општу управу и друштвене службе именован је Светозар Марковић, дипломирани правник и за начелника Општинског одјељења за привреду и финансије Драган Радовић, дипломирани економиста, за предсједника Општинског комитета за урбанизам, грађевинарство и комунално стамбене послове Војо И. Медиговић, дипломирани инжењер, и за директора Општинске управе друштвених прихода Шћепан Еурић.

Скупштина још није именовала начелника општинских одјељења: за народну одбрану, за унутрашње послове и за инспекцијске послове, који, такође, по положају улазе у састав Извршног одбора.

бази тога утврде задаци за наредни период. У свему томе неопходно је синхронизовати и координирати активности свих друштвених субјеката, укључујући мјесне заједнице, организације удруженог рада и све друге облике друштвено-организованог дјеловања.

Користим прилику да се захвалим у своје име и у име предсједника сва три вијећа, као и у име органа и тијела који ће бити изабрани и именовани, на повјеренљивој које нам се указује. Оно, разумљиво, представља за нас велику обавезу што повећава нашу одговорност и неопходност максималног ангажовања како бисмо својим радом доприњели успешном развоју наше општине.

Приморске
Новине

Лист ССРН општине Будва Уређује: Редакционски колегијум, Главни и одговорни уредник Милован Пајковић. Издавач: Општинска конференција ССРН — Будва адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41-346 — Број жиро-рачуна 20710-678-287 код СДК Будва — Штампа: Издавачко-штампарско предузеће „Обод“ — Цетиње — Преплатна годишња 48 дин.; за иностранство двоструко — Рукописи се не враћају.

Са конституисања општинске скупштине

Избране сталне комисије

У комисију за избор и именовања изабрани су — за предсједника Станко Гиговић и за чланове: Милена Марковић, Мило Рафаиловић и Силvana Ђурашевић. Три члана ове комисије делегира Општинска конференција ССРН.

У Комисију за друштвени надзор Скупштине општине Будва изабрани су: Владимира Станишић (предсједник), Јован Иванчевић, Иво Калоштровић, Невенка Гргевић и Блажко Ивановић.

По два члана Комисије делегирају Општинска конференција ССРН и Општинско синдикално вијеће, а једног члана ове комисије делегира Општинско синдикално вијеће ССРН.

У комисију за прописе изабрани су: Богољуб Рађеновић (предсједник), Жарко Пламенац, Бранко Медиговић, Михаило Ивановић, Раде Ратковић и Милорад Дапчевић.

Секретар Скупштине општине је по својој функцији члан ове комисије.

У Комисију за представаке и жалбе изабрани су: Миомир Вујачић (предсједник

ДЕЛЕГАТИ У СКУПШТИНУ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ОБНОВУ И ИЗГРАДЊУ

За делегате у Скупштину Републичког фонда за обнову и изградњу подручја пострадалог од катастрофалног земљотреса изабрани су: Раде Грегорић, Љубо Рађеновић, Симо Куљача и Јојко Иванчевић, све дипломирани економисти.

За делегата у Скупштину Републичке самоуправне интересне заједнице електропривреде изабран је дипломирани инжењер Војо И. Медиговић, предсједник Општинског комитета за урбанизам, грађевинарство и комунално стамбене послове, а за делегата у Скупштину Основне заједнице за студе-

ње општинског одјељења за привреду и финансије, Марка Мучалицу, начелника Општинског одјељења за инспекцијске послове, Воја Кульчу, начелника Општинског одјељења за народну одбрану, Мија Јањушевића, начелника Општинског одјељења за унутрашње послове, и Љубе Борету, директора Општинске управе друштвених прихода.

МАНДАТНО-ИМУНИТЕТСКЕ КОМИСИЈЕ

У Мандатно-имунитетску комисију Вијећа мјесних заједница изабрани су Милорад Ускоковић (предсједник), Илија Кажанегра и Војислав Самарџић, Вијећа удруженог рада Гадован Иличковић (предсједник), Јован Пенда и Силvana Ђурашевић и Друштве но-политичког вијећа Радован Радоман (предсједник), Татјана Куљача и Драган Јањушевић.

Послије разматрања извјештаја мандатно-имунитетских комисија вијећа су верификовала мандате свих делегата који су изабрани прошлог мјесеца, након чека су они дали свечане изјаве.

ДЕЛЕГАТИ КОЈИ ЉЕ СУДЈЕЛОВАТИ ПРИ ЗАКЉУЧИВАЊУ БРАКОВА

За делегате Скупштине општине који ће судјеловати при закључивању бракова за подручје мјесних заједница Будва I, Будва II, Бечићи и Свети Стефан изабрани су: Јанко Филиповић, Светозар Радуловић, Милорад Ускоковић, Љубо Пиньатић и Ксенија Драговић, а за подручје Мјесне заједнице Петровац Никола Јовановић, Вељко Медин и Марко Андровић.

Направити корак даље од констатација

У протеклом периоду често смо могли чути коментаре да поједине одлуке Општинске скупштине и скупштина самоуправних интересних заједница нису доношene правовремено или да су представљале одређена оптерећења туристичке привреде. У тим „коментарима“ окривљавали смо општинске и сизовске структуре и скупштинске делегате, не увиђајући колико смо сви мало учинили да до тога не дође. Заборављали смо да је удруженом раду пружена могућност да постане одлучујући фактор политичког живота, да су сада, произвођачи добили могућност да

располажу укупним резултатима рада и да се без њих не може донијети ни једна одлука о издавању дијела доходка за заједничке и општедруштвене потребе и о намјени ових средстава.

Шта треба учинити да би се у наредном периоду сузбили покушаји разних група да преко дијела отуђеног вишкада заснивају власт над самим удруженим радом? Одговор је јасан и недвосмислен: радничка класа мора засновати свој доминантан утицај у процесу одлучивања. Да би она тај утицај остварила потребно је да се у наредном периоду с констатација пређе на активно дјеловање и да оствари сљедеће задатке:

— наше делегације морају постати активни објекти самоуправних односа, јер би, у противном, самоуправни механизам на нову општину био лишен истинске самоуправне садржине;

— у нашим основним организацијама и радним заједницама треба да до минирају самоуправни однос, јер без тога делегације нису у могућности да се афирмишу као значајан чинилац самоуправљања;

— чланови делегација морају бити ангажовани у разноразним облицима самоуправљања и активно учествовати у самоуправним процесима, јер само тако могу сазнати потребе и проблеме својих радних средина;

— односе према делегацијама треба поставити на новим основама, јер разни чиниоци у основној организацији (структуре службе, самоуправни органи, друштвено-политичке организације) више не смiju бити пасивни посматрачи њиховог дјеловања;

— везе и односи делегација с органима скупштина и њихових стручних служби морају бити чешћи, правовременији и квалитетнији, јер се не смiju исцрпљивati у достављању преопширних, недовољно стручних и неблаговремено достављених материјала искључиво делегатима;

— друштвено-политичке организације у удруженом раду морају повећати своју ангажованост на усмјеравању самоуправне активности радника и покретати акције, јер њихова неактивност и формски (рад негативно утичу на функционисање делегатског система;

— неопходно је да основне организације удруженог рада и радне заједнице предузму додатне мјере на плану даљег развоја система информисања, и то како од базе према одговарајућим тијелима и органима, тако и од тих органа и тијела према бази, јер без тога делегације нису у могућности да одговоре својој узлози;

— комуницирање и информисање између основних организација и радних заједница треба у наредном периоду, такође, помагати, иницирати и поштовати, јер се тиме омогућава успјешно усаглашавање ставова и интереса кроз непосредну сарадњу између наших делегација и отклањању могући неспоразуми по заједничким питањима.

На плану развоја делегатског система чекају нас бројни задаци, а од самих зависи хоћемо ли га унаприједити или не, пошто ће он бити онакав каквим га ми учинимо. Заинтересовани смо да правовремено и ефикасно дјелујемо на извршавању ових задатака, а имамо и довољно снага, способности и услова да у томе успијемо.

Ј. Д.

Димитрије ЈОВОВИЋ

СЈЕДНИЦА ОК ССРН

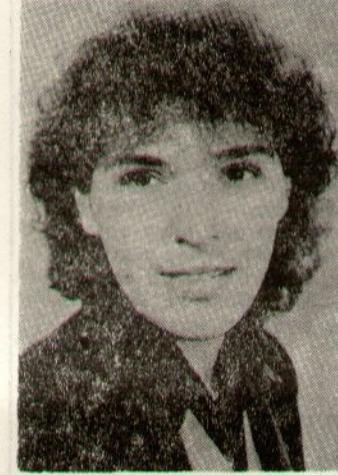
О припреми туристичка сезоне

Средином овог мјесеца одржана је заједничка сједница Општинске конференције Социјалистичког савеза и Скупштине Туристичког савеза општине.

На дневном реду налазило се само једно питање: предлог мјера и активности на припреми овогодишње туристичке сезоне. С обзиром да је наш лист већ писао о овим мјерама, рећи ћемо само да је добро што се и на овом нову расправља о овој проблематици, или сматрајмо да се то чини са великим

закашњењем, јер, судећи по првим гостима, сезона је ту. Мишљења смо да би добро било да се крајем маја или у првој половини јуна поново разговара на једној оваквој сједници, али тог пута да се конкретно утврди шта је спроведено, а што није и ко све није испунио своје обавезе и због чега. Ово из простог разлога да се не поновила ранија пракса: доносимо добре мјере које се често не изврше, а не зна се ко их и зашто није извршио.

Именовање секције, одбори и комисије

Татјана Кулјача, предсједник Конференције за питања друштвеног положаја жена

за кадровску политику (Владо Дулетић), за активност мјесних заједница (Блажо Ивановић), за општенародну одбрану и друштвену са- мозаштиту (Крсто П. Дулетић), за друштвене организације и удружења (Јован Станишић), за прославе и све чаности (Недељко Дапчевић).

Општинска конференција именовала је и двије комисије: за признања и одликовања (Јово Милутиновић) и за финансијско-административне послове (Аница Вађон).

САСТАНАК СК И — ФУДБАЛСКА УТАКМИЦА

Недавно је у Светом Стефану договорен састанак основне организације Савеза комуниста, који је одложен непосредно пред његов почетак! Разлог за то био је што се вријеме његовог одржавања поклопило с телевизијским преносом фудбалске утакмице! Малом броју дисциплинованих комуниста људини излазио је да се разиђу, а секретару да састанак по ново закаже.

Све је то највише сметало Еви Митровић, члану те организације, иначе посноју Партизанске споменице 1941. године.

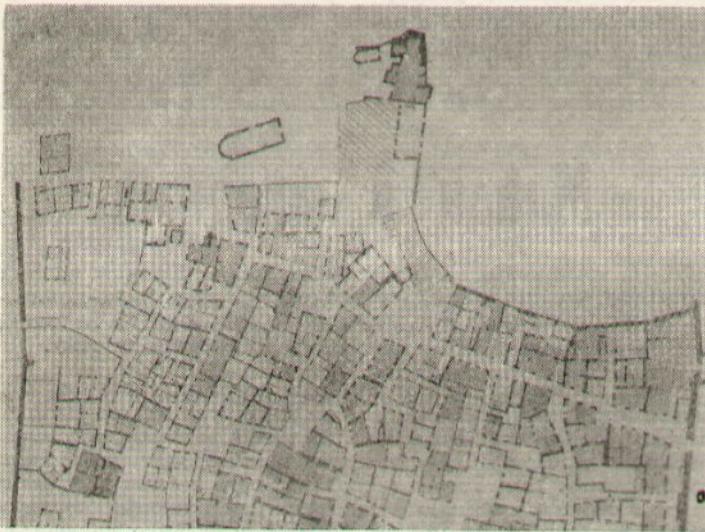
— Питам се — рекла је она — зашто је састанак заказиван, када се за фудбалски пренос знало неколико дана прије. Несхватљиво ми је да се ко мунисти могу тако понашати. Посебно ми је жао што се таквим понашањима вриједају успомене на оне храбре борце револуције који су своје младе животе дали за све оно што ми данас имамо. За њих је партијски заједнички био светиња.

Д. Н.

Именовани су и сљедећи координациони одбори:

ИЗ РАДА ИЗВРШНОГ ОДБОРА

Урбанистички пројекат Старог града стављен на јавну дискусију

Чланови Извршног одбора Скупштине општине Будва, именовани и изабрани на сједници од 13. априла, окупили су се 16. априла (пре десједава Раде Гргетовић) да би се на првој сједници договорили о начину рада и одлучили о неким питањима из актуелне текуће проблематике.

Након детаљног упознавања с организацијом општинских органа управе и овлашћенима Извршног одбора, која произилазе из Устава, закона, Статута и скупштинских одлука, вођена је расправа о проналажењу што погоднијег метода рада, јер од тога зависи да ли ће се оправдати указано повјерење.

Проблеми који стоје пред Извршним одбором, иако врло сложени, нису нерјешиви, уколико се њиховом сагледавању приступи синхронизовано. С обзиром да Извршни одбор не смије бити усамљен, одјијењено је да у његов рад треба укључити, приликом предлагаша и спровођења одређених мјера, најодговорније представнике друштвено-политичке заједнице и друштвено-политичких организација. Само подрштвљени Извршни одбор, с потпуном јавношћу и отвореношћу у раду, поvezан и окренут к делегатској бази и њеним бројним иницијативама, у синхронизованој акцији с свим другим субјектима може остварити повјерену улогу.

Извршни одбор донио је одлуку о стављању на јавну дискусију Урбанистичког пројекта Старог града. За вријеме трајања јавне дискусије је друштвени субјекти и грађани имаће прилику да изврше увид у идејна рješenja свих друштвених и приватних објеката у Старом граду. Урбанистички пројекат је изложен у Мадерној галерији Културног центра у згради „Зета филма“, где ће стручњаци Завода за изградњу Будве давати грађанима неопходна објашњења.

На плану развоја делегатског система чекају нас бројни задаци, а од самих зависи хоћемо ли га унаприједити или не, пошто ће он бити онакав каквим га ми учинимо. Заинтересовани смо да правовремено и ефикасно дјелујемо на извршавању ових задатака, а имамо и довољно снага, способности и услова да у томе успијемо.

Ј. Д.

Димитрије ЈОВОВИЋ

ИЗБОРНА СКУПШТИНА СУБНОР-а

Његовање револуционарних традиција — сталан задатак борачке организације

— Са задовољством можемо констатовати да су борци наше општине били и остали на висини задатака које је пред њих постављао Савез комуниста Југославије. И даље ће за борачку организацију најважнији задаци бити настављање револуционарних традиција у јачању братства и јединства народа и народности Југославије, чување тековина револуције и

новића на изборној скупштини Савеза удружења бораца НОР-а, одржаној 15. априла. У материјалима за овај скуп уводном излагању и дискусијама истакнуто је да су чланови борачке организације увијек били у жижи догађаја и будно пратили извршавање задатака и спровођење планова и програма у живот, јавно и гласно указивали на пропусте и појаве

Блажко Станишић, предсједник Општинског одбора СУБНОР-а

Драгоценка историјска грађа

Мирољуб Лукетић је, између остalog, рекао да се у оквиру програма његовања револуционарних традиција већ годинама планира издавање спомен књига палих бораца и Црвене комуне затим књиге сјећања учесника револуције, али се до сада мало урадило. Том послу би требало прићи што прије, пошто борци, учесници револуције, из године у годину, нестају, а заједно с њима одлази у неповрат и драгоценка историјска грађа.

Споменици револуције, којих на подручју наше општине сада има око тридесет, недовољно се користе у извођењу наставе историје у нашим школама. Ријетки су примјери (готово да их и нема) да се настава историје изводи на мјесту догађаја, а таквих јесте на нашем подручју има доста — Брајини, Паштровница, Хај и Нехај, Дульево, Ограђаница...

Лукетић је подсећетио Општински одбор да се поиздава идејом о изградњи заједничког споменика и Спомен парка на Завали, који би требало да симболизује ослободилачку борбу овог краја у новијој и даљој прошлости.

Спомен гробље

Нико Павловић, делигат из Петровца, поставио је питање: шта је са сређствима од око 70 милиона стarih динара која су намењена за уређење спомен-гробља у Буљарици у коме је сахрањено

више стотина ратних зајрబљеника, помрлих од епидемије за вријеме првог сајетског рата у логору у Буљарци. Одговор на ово питање биће дат на наредној сједници Општинског одбора СУБНОР-а.

Дијалог између генерација

— Савез бораца треба да упира претом — рекао је Саво Кульча — на појаве које одударају од етичких норми наше револуције. Чињеница је да има бораца које су посустали, било због старости или других разлога, и не могу даље да прате токове развоја. Те другове треба подсећати да је наша револуција у свом ходу имала доста пута кризне ситуације и да нас је вјера у побједу гурава напријед, окупљајући око нас широке народне масе.

Млада генерација која је одгајена у благостању чирног, сигурног и стабилног друштвеног система као што је наш, није научила на тешкоће. Ми ту генерацију нисмо доволно припремили да и она запирини зубима ако затреба, па се сада, када је наступала привремена економска криза, питају што се то и како се то догодило. Очигледно је да недостаје дијалог између младе и старије генерације. Зато би Савез бораца требало да приближи младима нашу прошлост и што више их упозна с тешкоћама кроз које смо пролазили.

У највећој општини постоје велике социјалне разлике. Истина, свима нама је стандард прилично висок. Али, зар се сви скупа нисмо трудили да побјегнемо из сиромаштва? И побјегли смо. Но, мислили смо да ће се на томе стати. Али, на жалост, има нас и с незадовољствима прохтјевима, таквих којима никад није доста. Таквима треба stati на пут. Савез бораца има право да на то указује одговорним.

В. С.

активно учешће у свим областима друштвено-политичког и економског живота нашег социјалистичког друштва. Посебну улогу борачка организација треба да одигра у раду на његовању револуционарних традиција код младе генерације — речено је у изјештају досадашњег предсједника Николе Јова-

других указивали на појаве узурпације друштвене имовине, дивље градње, слаб рад инспекционих служби и посреских органа, пропусте у стамбеној изградњи, на претјерано нагомилавање администрације и на друге слабости. Борци наше општине оштро су реаговали на писање Владимира Дедијера и других оних који покушавају да лажно приказују нашу револуцију и омаловаже улогу појединачних личности у њој.

Посебну активност борачка организација испољила је у спровођењу задатака на плану чувања и његовања револуционарних традиција код младих. На сједници је речено да и поред видних резултата у том правцу није урађено колико је требало и колико се могло. Такође је мало учињено на прикупљању материјала о развитку револуционарног покрета у нашем крају. Зато и даље задаци на прикупљању историјске грађе остају као велика обавеза и дуг бораца овог краја према палим друговима и према генерацијама које долазе.

У наредном периоду организација Савеза удружења бораца треба још више да се ангажује на усавршавању и развијању система општено-родне одbrane и друштвене самозаштите. Користећи своје огромно ратничко искуство, борци су ти који могу много допринијети да одбрана и самозаштита заживе у свакој напој средини, почев од мјесних заједница до радне организације и најмањег сеоског насеља.

На скупштини је дужна пажња посвећена борачкој и инвалидској заштити. Речено је да су у досадашњем периоду материјални и други проблеми бораца, ратних војних инвалида и њихових породица решавани у складу са економским могућностима уз настојање да се борачка и инвалидска права стапију валидизују према постојећим прописима. Истакнуто је да, и поред уложених напора, још увијек има доста

нерешених стамбених проблема бораца, зато је задатак организације СУБНОР-а да и даље настоји да се ови проблеми што брже решавају.

У дискусији су учествовали Ева Митровић, Мирољуб Лукетић, Јован Иванчевић, Иванаца Лалић, Гојко Митровић, Саво Кульча и Јово Јовановић. У раду Скупштине узео је учешћа и Бранко Булатовић, секретар Републичког одбора СУБНОР-а Црне Горе.

У ново предсједништво Општинског одбора изабрани су: Блажко Станишић (предсједник), Јован Иванчевић, Душан Ратковић, Иво Бечић, Даница Јелушић, Душан Медин, Ева Франовић, Илија С. Митровић и Урош Ј. Зенић. За делегата у Републички одбор СУБНОР-а изабран је Саво Кульча.

В. С.

Одликовања

ОДЛИКОВАНИ ПРВОБОРЦИ

Доскорашњи предсједник Скупштине општине Предраг Ђулафић уручio је 8. априла одликовања првоборцима овог краја Еви Митровић, Љубици Грачун и Башку Переziћу којима их је Предсједништво СФРЈ одликовало за нарочите заслуге на пољу јавне дјелатности и за нарочите заслуге и постигнуте успјехе у раду од значаја за напредак нашег самоуправног социјалистичког заједништва. Ева Митровић и Љубица Грачун одликоване су Орденом Републике са сребрним вијенцем, а Башко Переziћ Орденом рада са сребрном заставом.

На урученим одликовањима захвалио се Башко Переziћ, који је нагласио да је допринос бораца у изградњи наше општине до сада био велики, посебно у развоју самоуправних социјалистичких односа.

Д. Н.

Млади о младима

О томе колико младих данас добијају шансу када је упитању запошљавање, заступљеност у друштвено-политичким организацијама и другдје, много се говори. Са неколико наших суграђана кратко смо поразговарали на ту тему.

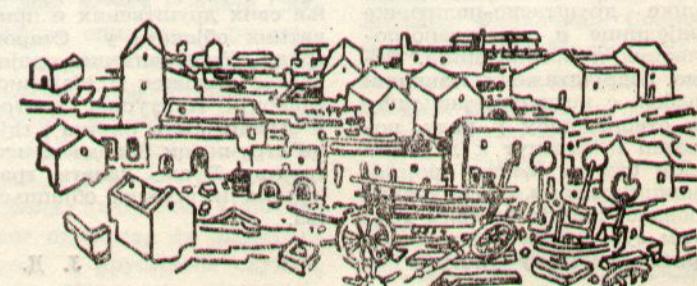
Лука Ђављевић, секретар Основне организације Савеза комуниста Радне заједнице заједничких служби „Монте-негротуриста“:

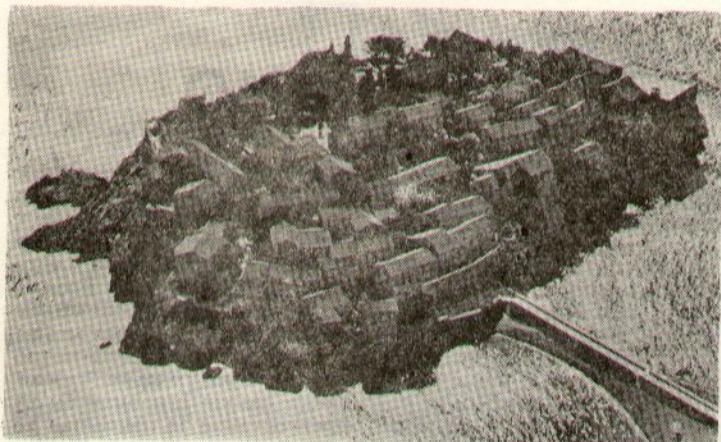
— Једна смо од најотворенијих средина за пријем младих радника. Наравно, то подразумијева да су завршили одређене школе и да се поштују критеријуми код општинских самоуправних интересних заједница запошљавања. Сваке године пријемимо већи број младих — почев од оних који су завршили факултете, па до оних квалификованих за такозвана производна занимања. Међутим, чини се да нема дољно планирања када су упитању кадрови. Нема договора између радних организација и школа, па настаје хиперпродукција туристичких техничара који се тешко запошљавају, а нема довољно конобара, кувара и другог угоститељског особља.

Васо Станишић, радник Међупропштинске заједнице за цијене и делегат на Осмотом конгресу Савеза комуниста Црне Горе:

— Омладинац сам и познајем проблеме младих. Истакао бих ово: када се на разним скуповима говори о младима, сви су за њих. Међутим, у пракси то често изгледа друкчије. Рецимо, садашњи избори су показали да је мање младих у разним самоуправним тијелима, партијским организацијама, на конгресима и другдје, него рецимо што би стварно требало да их буде, с обзиром на њихов број и активност. Као да су неке столице резервисане за старије. Ту и тамо се чује: добар је омладинац, активиста, али још треба да учи, да сазре. Мислим да то не ваља: омладинци треба да се кале кроз рад и шансе које им се морaju чешће пружати.

С. Г.

ИЗ СВЕТОГ СТЕФАНА

Грађани пошли примјером угоститеља

Сви запослени у угоститељској организацији „Хотели Свети Стефан“ одрекли су се седам дана годишњег одмора, рачунајући и зарађене слободне дане, и то вријеме провели на уређивању плаџа, паркова, других зелених простора и цвијећа. Радили су на уређењу потока према мору, као и на другим пословима. Резултати те активности видљиви су свакоме ко ових дана, пјешке или колима — свеједно, прође од једне до друге милочерске капије или прошета до града — хотела.

Примјером угоститеља пошли су и грађани овог наше ексклузивног љетовалишта. Прихваћен је, наиме, предлог Предсједништва Мјесне конференције Социјалистичког савеза да свако домуништво уреди простор око своје куће, пансиона или кафане, а заједничке акције изводиће се на уређењу плаџа и других јавних простора.

Бранко — Дики Кажанегра, који је до прије кратког времена обављао дужност предсједника Савјета Мјесне заједнице, објаснио нам је зашто је изабран овај пут у припремању туристичке сезоне.

— Закључили смо да ће свако од нас појединачно најбоље уредити простор око своје куће, па ће се тако избегији примједбе из досадашњег припремања туристичке сезоне — да је „мени мање“, а „њему више урађено“. Истовремено смо се договорили да нећemo прихватити никакве изговоре за неизвршавање постављених задатака, јер свима нама припада добар дио туристичког колача који се остварује захваљујући природним љепотама, као и чињеници да је друштво на овом подручју уложило у развој туризма лавовски дио представа. Извршавање задатака и обавеза пратиће групе активиста, такозване „туристичке патроле“, па су, како ће се оне сваке недјеље мијењати, створене могућности да се нико од нас не „покрива“ влашћу или никаквим титулама.

У Мјесној заједници и Мјесној конференцији Социјалистичког савеза истичу да комуналци и одређене службе Скупштине општине мјесну мјесту да пруже већу помоћ око одржавања плаџа, које су у „шипицу“ сезоне већ годинама претијесни. Посебан проблем представљају хигијенско-санитарни уређаји, па је један од неодложних задатака анга-

жовање лица за њихово беспрекорно одржавање.

Иначе, у Мјесној заједници указују на то да су трговина, паркинг простори и, посебно, већ пословитне „мутаве“ телефонске везе највећи проблеми овог наше туристичког бисера. Секретар Мјесне заједнице Владо Кажанегра је рекао:

— Не захтијевамо ништа више него да се изврши оно што је према нашим захтјевима договорено на свим нивоима. Посебан проблем за нас представља толико очекивани и хваљени Центар Мјесне заједнице. За сада су се у њега уселили само трговци и поштари, и то и даље само с једном телефонском везом! Још нису отворене банка, здравствена станица и туристички биро, мада су простори за све њих обезбијењени, а још нам у њима одзывају њихове изјаве како ће све бити у реду само да се зграда заврши. Ни службе Мјесне заједнице, друштвених и друштвено-политичких организација не могу у њега да се уселе. Испоставило се да недостају средства за опремање просторија, а донедавно се причало да су издавајена и да чекају на посебном жирију рачуну. Такво понашање према нашим захтјевима све нас демобилише.

Д. НОВАКОВИЋ

Народни зубар Никола

Ових дана затекли смо на радном мјесту у Дому здравља Николу Мушуру, виших зубара, из Будве. Посматрамо овог радног човјека који, иако мало повијен од реуме, обавља свој посао као најбољим данима.

— Ко је по реду? — који пута се у току радног дана чује Николин по зив.

А то траје непрекидно од 1951. године, када је, као зубар, почeo да ради у Будви. Али ништа то не би значило да га не „бije“ добар глас да је прави народни зубар у пуном значењу те ријечи. Притом се у првом реду мисли на то што према сваком пацијенту има исти однос: савјесно и стручно обавља свој посао, било ко да је у питању. За свој вријеме свог тридесетвогодишњег рада Никола је радио предано и одговорно. Колико је само

грађана Будве и туристу за те три деценије пробудило ноћу овог човјека и затражило његову помоћ! А он је

Требало је да протекнуцијеле три године, па да наш град добије први хотел. Објашњавати много не треба: тог недељног априлског јутра прије више од хиљаду дана, земљотрес је Будви „преброја кичму“: порушио јој хотеле и уништио Стари град,

Комплекс „Могрен“ — „Авали“ је прво што Будва добија у туризму и угоститељству. Биће укупно 700 кревета. Према пројекту архитекте Владе Пламенца, радови се приводе крају. „Могрен“ треба љетос да прими госте, кажу и „Авала“. Но, у то је тешко повјеровати. Од управника градње Владе Иванковића чули смо да је тренутно овде ангажовано 650 радника. Радни дан траје 10, а понекад и 13 часова. Према договорима са ООУР „Авала“ договорено је да до 15. јуна буду завршени и посљедњи занатски радови. Опрема је ствар инвеститора.

„Авалу“ и „Могрен“ грађаје будванско сунце. А те енергије наша ривијера има у количинама одмах послије Хвара. Затекли смо раднике сплитског „Монтера“ „Комграп“ који је носилац послана ангажовао је, чак, шеснаест коопераната) како монтираје уређаје за прикупљање сунчеве енергије, што стаје 12,5 милиона динара. Та су да данас изгледа фантастична, али када се зна да ће се вода у бојлерима гrijati преко „соларних акумулатора“, онда је јасно да ће се све то вишеструкno исплатити.

Скраћена за два спрата, стара „Авала“ остаје. Неће у њој бити кревета. Имаће велику универзалну дворану и још неке садржаје за туристе. Радови на њеној санацији касне, јер има извјесних измена у пројектима. Испред зидова старат здања затекли смо групу археолога Завода за заштиту споменика културе Црне Горе. Археолог Чедо Марковић нам је објаснио да је на том мјесту пронађен мозаик, који потиче, највероватније, из другог вијека. То је други мозаик из доба Римљана

у Црној Гори који је украшен фигурама — рибама и осталим морским животињама. Мозаик који је величине 70 квадратних метара представљаје под неке импозантне римске грађевине која је порушена у трећем или четвртом вијеку. Он ће бити конзервиран и остане ту где ће туристи моћи да га разгледају. Иначе, приликом радова на комплексу „Авала“ пронађени су драгоценни предмети у гробовима и гробницама из грчког и римског периода, што ће обогатити постојећи археолошку збирку „Античка Будва“.

Мало даље од нових објеката и машина срета се сасвим контрастна слика. Стари град и даље чами и самоје. Данас је ово средњовјековно урбano језгро у лошијем стању него прије три године. Извршена су истраживања и снимања, а, како нам рече секретар Мјесне заједнице Будва I Милан Кља-

јић, управо је урађен и посљедњи документ који претходи конкретним радовима на обнови — урбанистички пројекти. Иначе, прве радове у старој Будви треба очекивати идуће године.

Најазимо се уз пространу Словенску плажу. Тихоје, тек по који пролазник назује да тамо даље у Подкошљуну и Бечићима буја живот. Но, и на тим лединама зарасли у густу траву, овог пролећа ће забржати машине. Овдје где је земљотрес порушио седам хотела почиње градња новог хотелског града. Кају најmodернијег на нашем Јадрану. Сарајевски „Шипад“ је удружио са Будванима 1,5 милијарду динара, како би се изградио комплекс са 3400 кревета. У првој фази градиће се 2400 — остало када буде паро. Већ идуће године овдје ће бити гостију.

С. ГРЕГОВИЋ

Скупштина Интерне банке

Банка удруженог рада

Најчвршћа карика у заједништву „Монтенегротуриста“, како се недавно чуло на годишњој скупштини Интерне банке, јесте управо ова удружене функција чији је рад и дјеловање створило предуслове за брже решавање проблема који се свакодневно постављају у раду 25 основних организација с подручја црногорских општина. Она је, како је напоменуто, и поред relativno кратког дјеловања, већ постала афирмисана самоуправна банка удруженог рада и признати учесник у друштвеним пословима банкарства.

Све задатке у одвијању новчаних токова и друштвених репродукције ова удружене функција у сastavu

„Монтенегротуриста“ до сада је извршавала на најбољији начин. О томе говори подatak да је основним организацијама удруженог рада за прошлу годину повећано 110 милиона динара остварених по основу заједничког дохотка. Такав примјер је до сада у туристичком привређивању у нас не познат, па је с правом захтијевано да се убудуће тако почну понашати и друге банке које „зарађена“ средства најчешће користе за проширење пословног простора или их дају у облику кредитија уз камату, или за повећање личних доходака.

Наглашено је да је Интерна банка успоставила добру сарадњу са осталим банкама, па је истакнут примјер коректне сарадње с основним банкама у Будви, Котору, Улцињу и Удруженом банком у Титограду. Као посебан квалитет у њеном раду је развијеност делегатског одлучивања.

На скупштини је расправљао вођена о тешкоћама девизног пословања и речено је да оно представља камен спотицања у ионако сложеним условима туристичког привређивања. Досадашњи директор „Монтенегротуриста“, Миодраг Мирковић, сматра да предлог новог закона о девизном пословању не почиња на нормама Устава и Закона о удруженом раду.

Најчвршћа карика у заједништву „Монтенегротуриста“, како се недавно чуло на годишњој скупштини, виде, налази се у томе да им се убудуће остави да несметано располажу са 70 одсто девиза које у једногодишњем пословању остваре.

Д. Н.

НА МАРГИНАМА ПЛАНА ОПШТИНЕ ЗА 1982. ГОДИНУ

Шта све предвиђамо и планирамо

Полазећи од циљева и задатака утврђених Друштвеним планом за период 1981. до 1985. године, у овој години предвиђају се сљедећи оквири и динамика развоја:

	Просјечна стопа раста	Стопа раста 1982. год.	Вриједносни пласовски показатељ
Друштвени производ — укупно	21,5	21,1	1.471.818
— друштвени сектор	21,5	21,0	1.352.086
— индивидуални сектор	21,3	23,0	119.732
Национални доходак	20,3	19,5	1.267.029
— друштвени сектор	20,0	19,5	1.200.933
— индивидуални сектор	19,6	21,0	66.096
Национални дох. по глави становника	14,1	13,5	140.049
Запосленост — друштвени сектор	4,1	7,3	4.640
Продуктивност рада — укупно	16,4	15,8	325.839
— друштвени сектор	16,0	16,7	310.183
Туристички промет — ноћења	7,3	10,0	2.089.697
Промет у трговини	17,6	18,1	742.849
Промет у трговини по становнику	8,1	11,2	82.109

Развијати малу привреду али не на рачун удруженог рада

Учествујући у дискусији на недавно одржаном сајетовању о припремама за туристичку сезону, Момчило Цемовић, предсједник Извршног вијешта СР Црне Горе, истакао је да је туристичка привреда, много раније него што се очекивало, обновила и ставила у функцију све што се дало обновити. Говорећи о значају који посебно инострански туризам има за Црну Гору, Цемовић се зарлојио да се брже и организованије прилагоји удрžavanju рада и представа између турizma и других привредних грана, истичући да то удрžavanje мора као једини циљ имати повећање дохотка, јер је практика показала да сваки други мотив удрžavanja не доноси успех. Говорећи о економским односима с иностранством, о проблему стицања и расподјеле девиза, он је подржао оправдане захтјеве туристичке привреде да располажу оствареним девизним средствима као својим дохотком и да користе заинтересованост остале привреде која је у могућности да, ради добијања девиза, удржи с њима инвестиционе средства за бржи развој материјалне базе туризма.

Предсједник Извршног вијешта је затим говорио о неким негативним појавама у друштвено-економским односима на Црногорском приморју. Запажа се пријављање друштвене ренте на релацији односа радника у удрžачном раду туристичке и остале привреде. Терет друштвених обавеза пада највише на удрžених рада. Наша је обавеза — рекао је Цемовић у наставку — да развијамо малу привреду, али не да фаворизујемо приватнике на рачун удроженог радника. Приватни угоститељи треба да имају исте обавезе као и радници друштвеног сектора у угоститељству.

Раширена је појава да многи људи на Приморју више и више зарађују изван удроженог рада него на свом радном месту, што има вишеструке негативне посљедице на њихов однос према радцима радног места и на опште односе међу људима.

Удрожени туристички радници још немају одлучујући ријеч о најважнијим питањима живота и рада у општини. Они још не одлучују о процентима које издавају из свог дохотка за разне самоуправне интересне заједнице и друге друштвене потребе, јер још нису адекватно самоуправно конституисани и међусобно повезани, па о том најбитнијим питањима још увијек суштински одлучују друштвено-политички врх комуни и пословодне структуре у организацијама удроженог рада.

У општинама на Приморју осјећа се јак притисак на државне оргane да се не плаћају све законске обавезе, да се не поштравају контролне и казнене мјере према прекришиоцима. Има и појава корупције и привилегије.

— Прошле године смо се обржало са чистоћом на Приморју — добили смо епитет најрђавије дјела Јадрана! Зато је потребно да изврши одбори општинских склопитица, заједно с другим друштвено-политичким и привредним субјектима, ставе питање чистоће на дневни ред и донесу одлуке које ће гарантовати да се то стање корјенито измијени.

Цемовић је говорио и о потреби унапређења организације улова рибе, убрзану радова на ревитализацији старих градова и обнови културно-историјских споменика, као и о сачињавању дугорочних уговора у циљу обезбеђивања предлога снабдевања Црногорског приморја критичним прехrambenim artiklima.

М. Б.

Стопа раста друштвеног производа (21,1%) и националног дохотка (19,5) нешто су веће од планираних просјечних стопа за читав средњорочни период, што је посљедица тешкоћа из првих година обнове и изградње. Ова констатација има да посљедицу и своју супротност када је у питању приватни сектор, који, због још неизграђених капацитета друштвеног сектора, све више долази до изражaja.

Стопа раста запослености већа је од просјечне због потребе за запошљавањем након завршетка изградње хотела „Аvala“, „Mogren“ и „As“. У циљу остваривања предвијеног раста друштвеног производа и дохотка предузеће се мјере за потпуније коришћење расположивих капацитета, смањење трошкова производње, рада и среđстава, као и за повећање продуктивности рада и ефикасности привређивања.

ИНВЕСТИЦИЈЕ

Инвестициона политика у овој години треба да обезбиједи досљедно спровођење ставова ЦК СК Црне Горе о актуелним идејно-политичким питањима инвестиције, програма мјера и активности Скупштине Црне Горе на реализацији закључака Предсједништва СФРЈ о непосредним задацима у остваривању основних опредјељења друштвеног плана.

Инвестициона политика у 1982. години биће усклађена с могућностима и усмјеравањем се у правцу побољшања структуре улагања и бржег ефектиурања започетих инвестиција у објекте, који ће бити завршени током године. Наставиће се изградња започетих објекта и почети радови на новима који ће представљати обнову земљотресом порушенih објекта.

Основне организације удрženog рада „Avala“ и „Palas“, заједно са извођачима радова, предузеле су потребне мјере да за туристичку сезону оспособе смјештајне и друге капацитете чија је изградња у току. То су хотел „As“, капацитета 420 кревета, и хотелски комплекс „Avala-Mogren“, капацитета 541 кревет. У овој години планирају се радови на изградњи хотелског комплекса на Словеначкој плажи, израда инвестиционих пројеката хотела „Petrowac“ (375), „Sutjeska“ (100) и гарни хотела ООУР „Petrowac“ (60). Реконструкцијом и проширењем ресторана „Xavaia“, изградњом ресторана „Prjno“, угоститељских садржаја на локацији хотела „Sutjeska“ и националног ресторана у Режевићима побољшаће се ванпансијска понуда за још 1.800 сједишта за туристичку сезону 1983. годину.

У области туризма и угоститељства планира се израда пројектне документације и почетак радова на аутобус-сервису у Јазу, капацитета 2.500 квадратних метара пре драчунска вриједност 40.000.000 динара), плавним објектима за 800 путника (предрачунска вриједност 110.000.000 динара), аутобуске станице, површине 300 квадратних метара (предрачунска вриједност 150.000.000 динара), ауто-кампа у Буљици 4.000 камп-туриста.

ООУР „Jadran“ планира изградњу продавница у Лапчићима (1500 m²), предрачунске вриједности 2.200.000 динара, затим радионицу за одржавање возила величине 400 m², предрачунске вриједности 4.000.000 динара, као и повећање броја транспортних средстава у вриједности 2.800.000 динара.

Извори средстава су Фонд за обнову и изградњу (24%), кредити домаћих банака (27%), удружене средства (24%), инострани кредити (18%) и средства ФНП (7%).

У самоуправној интересној заједници за изградњу и комуналну дјелатност ово годишњим програмом предвиђају се улагања у комуналну инфраструктуру за стамбена насеља Будва-Поље-Запад, Бијели До и Под Дубовицом, затим изградња електроенергетских објекта, водоводне и канализационе мреже за насеље Бијели До, пребијање прилазних путева и постављање расvjete. Средства ће се обезбиједити из комуналнија (63%), средства СИЗ (13%), удружених средстава грађана (11%), Фонда за обнову (12%) и будућих корисника.

За потребе сталних становника општине градиће се 60-70 становица просјечне површине 50-70 m². За ову годину предвиђа се завршетак 41 стана у стамбеној згради Будва-Поље-Запад III фаза и почетак градње 42 стана у Бечићима. Извори средстава на које се рачуна су средства удружиоца по обавезној стопи издавања и по стопи предвиђеној самоуправним споразумима, као и кредити банака.

Инвестиције у области ПТТ саобраћаја у износу од 12.620.000 динара биће намењене адаптацији поштансkiх зграда и проширењу старијих аутоматских телефонских центара у Петровицу и Пржну.

Основне претпоставке код свих ових објекта су неопходно усклађивање инвестиција с расположивим средствима, обнова изгубљених капацитета, повећање акумулативне и репродуктивне способности привреде, смањење задуживања у иностранству, удрžavanju рада и представљање објеката, чиме би се сезонска запосленост постепено трансформисала у стапајући бржег запошљавања на непривредним дјелатностима. Ствараје се услови за запошљавање пружајући радничко времена и капацитета и удрžavanju рада.

На бази остварених током ове године у развоју иностраних туризма, недовољно су искршћене расположиве могућности. Отклоњањем последица земљотреса, повећањем капацитета, обогаћивањем понуде, растом дневне потрошње и продужењем туристичке сезоне створиле би се претпоставке за повећање дефиниције прилива по основу извоза туристичко-угоститељских услуга.

На бази остварених током ове године у развоју иностраних туризма, недовољно су искршћене расположиве могућности. Отклоњањем последица земљотреса, повећањем капацитета, обогаћивањем понуде, растом дневне потрошње и продужењем туристичке сезоне створиле би се претпоставке за повећање дефиниције прилива по основу извоза туристичко-угоститељских услуга.

ЗАПОШЉАВАЊЕ И ПРОДУКТИВНОСТ РАДА

Предвиђа се да ће се у овој години укупан број за послеме и друштвеним сектору расти по стопи од 7,3%. Ради остваривања предвијене стопе запошљавања предузеће се мјере за активање „Avalе“, „Mogrena“ и „As“. Побољшаће се организације рада, рационалније коришћење радничког времена и капацитета и удрžavanju рада.

Предузеће се мјере за запошљавање бржег запошљавања на непривредним дјелатностима. Ствараје се услови за запошљавање пружајући радничко времена и капацитета и удрžavanju рада.

У 1982. години стопа расла производности, изражена кроз друштвени производ по запосленом, износи 15,8%. Она треба да се оствари бржим коришћењем капацитета и радничког времена, већом штедњом, сужавањем трошкова пословања, по бољашањем квалификационе структуре запослених и досљеднијим примјењивањем принципа награђивања пре- и послугама.

ЖИВОТНИ СТАНДАРД

У 1982. години не може се планирати неки битнији пораст животног стандарда. Лични доходци ће порасти за око 18,5%, али ће реалистичнији раст личних доходака бити даљеко нижи.

У складу с расположивим средствима улагање се напори да се очува животни стандард. У том циљу спроведе се компензација код набавке одређених пољопривредно-прехrambenih производа, испитати могућност субвенционирања за категорију становништва са низким примињима, обезбиједити свим запосленима топли оброк и регрес за годишњи одмор, као и кредитирање зимнице.

Носиоци снабдијевања се обавезују да благовремено обезбиједе пољопривредно-прехrambeni производе, а ООУР „Jadran“ да усклађи са стручним залихама тих артикула у току године. Потребно је постићи већи степен сарадње између организација, потрошача и инспекцијских органа на у циљу спречавања веома опасних несташница, неоправданих поскупљења и других злоупотреба.

Петровац у слици и ријечи

Некад једно од најурећенијих мјеста на нашој обали, Петровац од 15. априла 1979. године не привлачи више стране и домаће госте. Они који су га у протекле десете-три године посјећивали много тога су замјерили не толико угоститељима колико комуналцима.

Сезона је на прагу — ево како изгледа Петровац!

Овај „крш“ смо затекли у центру града, испод старе аутобуске станице. Каже се да огледало није криво ако је лице ружно

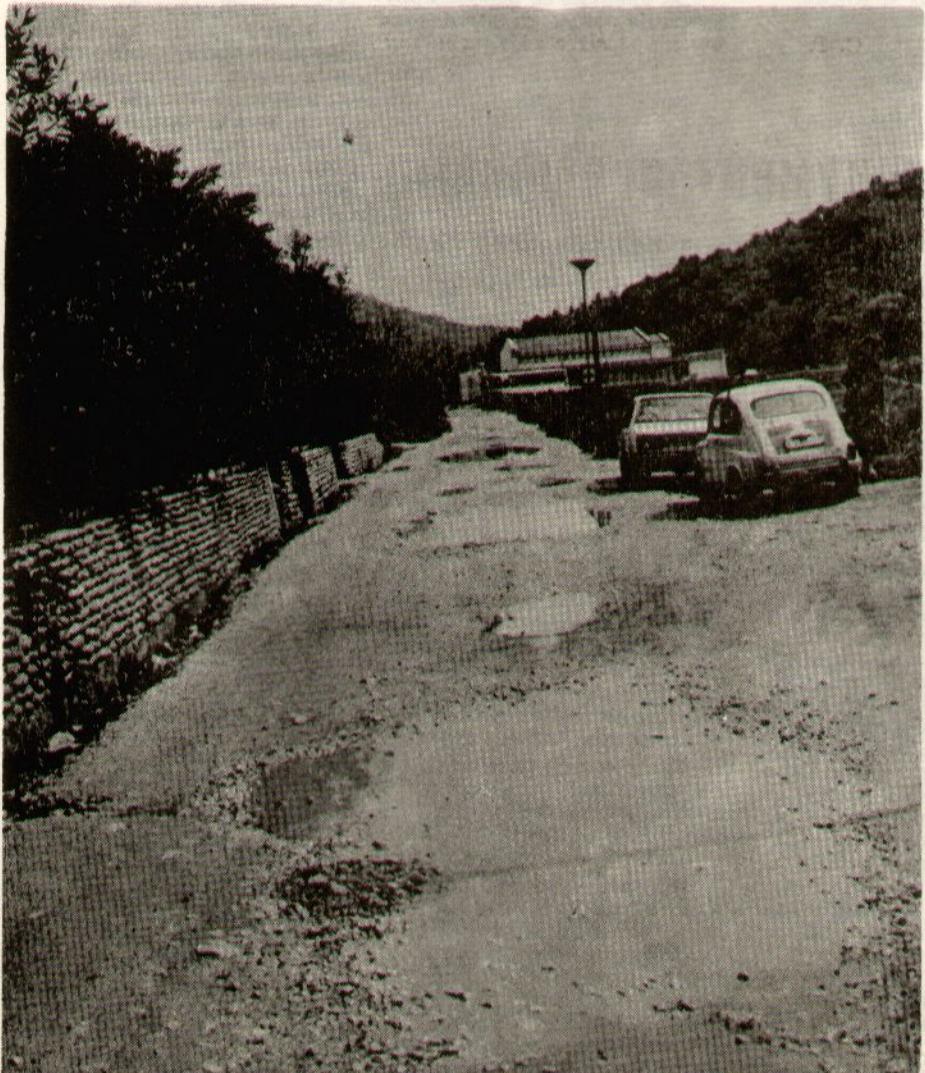
На слици је главни прилаз плажи! Како ће до ње долазити не само туристи него и мјештани ако хотел не буде готов у предвиђеном року?

Овако изгледа главни прилаз градској луци и угоститељским објектима у непосредној близини

И ако у Петровцу нема доволно продавница, простор који би се могао брзо и лако уредити користи се за паркирање кола

Још прошле године су обезбијеђена средства за асфалтирање шеталишта до Лучице, потписан је и уговор са извођачем радова. Зашто се чека?

Ево, пајзад, како изгледа главна улица у Петровцу: рупчага до рупчаге и бара до баре!

ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА

МЕЂУНАРОДНИ СИМПОЗИЈУМ „КУЛТУРНА БАШТИНА БАЛКАНА И СЕЗИЗМИЧКИ ПРОБЛЕМИ“

Припреме за обнову

Завршен је тродневни научни симпозијум „Културна баштина Балкана и сеизмички проблеми“. Организовала га је, на иницијативу УНЕСКО-а, Црногорска академија наука и умјетности. Поред научних радника из Београда, Загреба, Јубљане, Скопља, Сарајева, Цетиња, и других мјеста, у раду овог скupa учествовали су и струч-

њаци за обнову и ревитализацију споменика културе из Совјетског Савеза, Сједињених Држава, Италије и Бугарске.

Симпозијум је отворио др Бранислав Шошић, предсједник Црногорске академије наука и умјетности, а гости и учеснике су потом поздравили Жарко Миковић, предсједник Скупштине оп-

штине, у име града домаћина, и Сергеј Бубнов, предсједник Европске асоцијације за земљотресно инжењерство.

Уводно излагање поднио је Славко Мијушковић, предсједник Члановског центра Средњошколског центра у Будви, ученици који су заузимали друго и треће место, а на регионалном такмичењу изједначили су и друге места. Највећи успех је имао Славко Мијушковић, који је уз велику солидност како из наше земље тако и из иностранства прилично урађено, када су у питању споменици културе. Извршена су, наиме, сва снимања и истраживања, урађени пројекти и ускоро треба очекивати прве радове на ревитализацији споменика које су на овом простору осврнути разне цивилизације. Он је истакао да је, поред материјалне, пружена и стручна помоћ и посебно се захвалио УНЕСКО-у, односно његовом директору, који је убрзо послје земљотреса посетио Црногорско приморје. Он је много и помогао да се Котор нађе на списку светске културне баштине.

Славко Мијушковић је рекао да је уз велику солидност како из наше земље тако и из иностранства прилично урађено, када су у питању споменици културе. Извршена су, наиме, сва снимања и истраживања, урађени пројекти и ускоро треба очекивати прве радове на ревитализацији споменика које су на овом простору осврнути разне цивилизације. Он је нагласио да је, поред материјалне, пружена и стручна помоћ и посебно се захвалио УНЕСКО-у, односно његовом директору, који је убрзо послје земљотреса посетио Црногорско приморје. Он је много и помогао да се Котор нађе на списку светске културне баштине.

Поднесено је тридесетак реферата и саопштења, што ће имати велику помоћ у даљим радовима на обнови тек-шко оштећених споменика културе.

Учесници симпозијума обишли су Будву и Котор.

С. Г.

Обнова споменика културе

Санирана црква у Светом Стевану

Стручњаци Завода за заштиту споменика културе из Цетиња завршили су санацију цркве посвећене св. Александру Невском, која се налази на најузвишеном мјесту у граду-хотелу. Обнова овог споменика обављена је у kratком року, а средстава за санацију обезбједљена су из фондације УНЕСКО-а.

Црква је релативно новијег датума — саграђена је 1885. године, непосредно уз малу цркву, која је, према предању, подигнута када и ово јединствено насеље на каменој хридини — значи у петнаестом вијеку, а посвећена је св. Стевану, по којој је градио и добио име.

И новосаграђена црква је у почетку добила исти назив, а приликом њеног посвећења 1939. године дато јој је име св. Александра Невског, када је, иначе, претворена у

дворску капелу. Највећа вриједност у њој је иконостас који је урадио Марко Грековић, познати сликар из Петроваца.

Ово је први споменик културе на подручју Будве који је у цјелиosti обновљен. Доста је урађено на санацији манастира Градиште у Буљарици, где је обновљена зграда манастирског конака. Завршена је комплетна документација за санацију три манастирске цркве. Посебно деликатан посао при обнови манастира Градиште представља вратње фреске на првобитна мјеста. За тај посао ангажоваће се наши најпознатији стручњаци у овој области. Санирана је и мања црква у Режевићима, а у току радова на санацији манастирског звоника који је у земљотресу знатно оштећен.

Д. Н.

Новости из „Зета филма“

У 1982. години два играна и четири документарна филма

У складу с обимом производње, који се предвиђао друштвеним договором о унапређивању кинематографије у Црној Гори, а имајући у виду материјалну основу која се формира од средстава Републичке самоуправне заједнице културе и сопствених средстава, „Зета филм“ предвиђа за ову годину производњу два играна и четири документарна филма.

Од играних филмова у питању је завршетак пројекта „13 јул“, чија се прва тонска копија очекује крајем маја и филм „Шалајко“ за који су сценарији написали Стеван Булајић и Бранислав Бастић у режији Бранислава Бастића. Да подсјетимо: Телевизија Титоград је 1978. године произвела дјечју ТВ серију „Шалајко“, која је нашла на повољан пријем код телевизијске публике. Од те серије монтиран је материјал у дужини играног документарног филма, па га треба транспортовати са 16 mm на 35 mm траку. Сматрам се да би се, с обзиром на интересан-

тост теме, а под веома повољним финансијским условима, дошло до доброг играног филма. На тај начин би се „Зета филм“, односно, послије дуже паузе, црногорска кинематографија представила на овогодишњем Пулском фестивалу са два играна филма.

Снимиће се, такође, и четири документарна филма и то „Јован Томашевић“ и „Петровачка комуна“ (сценариј: Милосав Лалић), „СР Црна Гора“ (радни наслов) и „Пла же Црногорског приморја“ (сценариј: Мишо Брајлов). Филм „СР Црна Гора“ (сценариј: Вељко Булајић и Гојко Кастратовић), говориће о Црној Гори прије земљотреса, у самом тренутку несрета и напорима који се улажу на превазилажењу тешкоћа. Овај документарнац у режији Вељка Булајића снимио би се у сарадњи са Републичким фондом за обнову и развој подручја пострадалог од земљотреса. „Плаже Црногорског приморја“ радиће се заједно са „Монтенегротуристом“ а у њему ће се

приказати наша, за сада, најважнија туристичка понуда: плаже с осталим природним

јелопатама Црногорског приморја.

М. П.

Седам сједница филмског савјета

Прије извјесног времена истекао је мандат старијег филмског савјета „Зета филма“ и, као што смо писали, изабран је нови.

У извјештају о четврогодишњој активности овог друштвеног органа „Зета филма“ каже се да је одржано седам сједница на којима се расправљало о припремама за израду сценарија за филм и ТВ серију о 13-тој јулском устанку црногорског народа (подсјетимо да су те припреме трајале дуже), да би их у финишу свог магистрата чланови Савјета одобрili за реализацију. Након тога Филмски савјет је расписао конкурс за редитеље филма и ТВ серије „13 јул“, послије којег је извршио њихов избор. Чланови овог Савјета нијесу били ангажовани само око припрема и снимања филма и ТВ серије, већ нарочито поједи-

ни њихови чланови, и у завршници израде филма.

Исто тако Филмски савјет у мандатном периоду расправљао, давао примједбе и сугестије за додградњу сценарија за документарне филмове о Јовану Томашевићу и Петровачкој комуни. Треба рећи да су текстови за ове филмове готови и чекају да се одобрili њихова реализација.

Све у свему, позитивно је оцијењена четврогодишња активност чланова Филмског савјета „Зета филма“.

Прије неколико дана конституисан је нови Филмски савјет „Зета филма“. За предсједника је изабран Марко Шпаџић, директор и главни уредник листа „Побједа“. Усвојен је пословник о раду Филмског савјета и разматран програм производње за ову годину.

Успјех ученика није задовољио

разреда постоји више од једне трећине недовољних оцјена. Забринава чињеница да већи број ученика II разреда има пет и више недовољних оцјена.

Наставничко вијеће се најда да ће ученици у посљедњој класификацији — а до краја године остало је свега 30 радних дана — уложити више напора и труда и по правити успјех.

Б. ПАПОВИЋ

Научна екскурзија

У оквиру предмета економика туризма изведен је обавезна тродневна екскурзија до Жабљака. Циљ овог излета је упознавање ученика с вођењем излета, што је и вид практике у школовању туристичких техничара. Ученици су посетили Мост на Ђурђевића Тари, а у повратку Манастир Морачу, веома вриједни споменик наше средњовјековне културе. На Жабљаку су при сувоставили предавању „Туристичка понуда Жабљака, које је одржао управник хотела „Језеро“.

Ученици су искористили све благодети тог нашег склапшког центра. Својим примјерима и понашањем достојно су представили наш град и Средњошколски центар, што се и могло очекивати, с обзиром да је то био разред који носи титулу најбољег у школи.

М. МАРИНКОВИЋ

Обновити библиотечки фонд

Радни људи Средњошколског центра издвајају, пре ма могућностима, средства за попуњавање фонда школске библиотеке, који је био значајно оштећен у земљотресу, као да је страдала и школска зграда.

С обзиром на усмјерења, јавила се потреба за набавку стручне литературе и књига потребних за редовну лектиру. Тражени могућности за обезбеђивање додатних материјалних средстава, ученици и радни људи Центра су се обратили радним и друштвено-политичким организацијама за помоћ, која је до сада добијена само од „Зете филма“. Надамо се да ће и остали колективи имати разумијевања за ову акцију, која је један од облика сарадње удруженог рада и образовања.

ОДАБРАЛИ СМО ЗА ВАС

Сусрет са Будвом

Љубомир П. Ненадовић путовао је с војводом Симом га Поповићем, уредником црногорских новина, од Котора до Скадара бродом кога је руски цар поклонио књазу Николи. Том приликом они су се кратко вријеме задржали у Будви и Кастел-Ластву (Петровцу). У „Писмима са Цетиња“ налазимо опис тог пута из кога доносимо краћи одломак.

КАКО СМО ИЗАШЛИ НА ОТВОРЕНО МОРЕ, окренули смо на лево. Тако смо морали чинити; јер да смо окренули на десно, отишли бисмо у Дубровник; да смо пловили право, прешли бисмо у Италију. Возили смо се недалеко од брегова што растављају котарски залив од пучине морске; али та брана крај мора тако су стрменита и омчита и стene од таласа углађене, да у случају кад би се лађа потопила, и путници до таквих обала допливали, не би се могли спасити: немају се за што ухватити. Туда обале стоје као прави зидови. — „Андрija је ли доручак постављен?“ — „Шјор, немајте бриге!“ — Иако је параброд мали, дојлучак је био и већи и бољи него на свим величима вапорима. Пловили смо лијепо и весело. Вјетар је помало дував од истока. Видјели смо на далеком мору мале, али за наш параброд велике таласе; но када смо пловили, није их било: штитио нас Ловћен и високе камените обале поред којих смо пловили.

У подне, кад смо прошли један бријег који је подалеко у мору ушао, наједанпут указа нам се неки леп град. Куће нисмо могли видети, јер је варош лежала иза градских зидина. — „Како се зове онај град, Ђуро?“ упита Сима крманша. — „Ја не знам, капетане“, одговори крманаш. — „Ја сам путовао морем управо у Смирну и Цариград, али овуда никда нисам пролазио“. — И стари Андрija, који је непрестано пушио и ложио ватру под казан, погледа на обалу где се град све више пред нама указивао, махну главом и ништа не рече — ни он није знао. — Ни најубичније мапе од крајева када ћемо проћи нисмо са собом понели, а о компасу и о дурбину нећу ни да говорим: то је луксуз за црногорске бродаре.

Кажем да Сими да су прије двије хиљаде година поред тих обала пловили Грци и Римљани, и били су са лађарским потребама боље спремни него ми. Сима се смеје и заповеди да се плови управо крају, у пристаниште градског: може бити да је то нека варош за коју нико у Европи не зна; може бити да ћемо, као нови Колумбо, пронаћи један дио новог света. Кад смо дошли ближе, приметили смо већ неколико људи и деце, стоје голи на обали. Сви су били од кавкаске расе, ни једног Црнца не беше међу њима. Неки су, као делфини, пливали управо к нама. Капетан викну и упита: „Како се зове тај град?“ А један му, смејући се, одговори: „Зар долазите управо из Америке, те не познајете на шу Будву?“ Други весело викну: „Добро дошао, Симо! Вејај крају; ето мене док се окупам и обучем!“ То су били наши добри познаници с којима смо се често виђали у Котору и на Цетињу. Док смо обишли град и дошли пред варош у пристаниште, обале су већ биле

пуне света. Свак је потрчао да види црногорски вапор, а поклон цара рускога. Да ми не би својим запитивањем досађивали они што долазе да гледе, ја сам одмах изашао и са неким познаницима отишао у варош. Тако је и капетан учинио, пошто је наредио да се купи једно буренче, у коме се понијети доста воде. — Не треба да спомињемо да смо у варош и добро ручали и два-три сата пријатно провели. Устављали су нас да дојимо, али ми смо хитали. Ко је за путом, треба да путује. У Будви Симо се већ распитао: како се зове прва варош где ћемо доћи и за колико времена можемо стићи; забележио је опасна места која треба обићи; и тако пошли смо одатле без бриге. Знали смо када идемо; и пред вече, кад нам се крај мора указала једна мала, леђа варошица, знали смо да је то Кастел-Ластва (Кастио), крајња тачка на југу аустријске царевине.

Ту смо имали познанике који су нас од неколико дана жељно испрекивали. Као смо изашли на обалу, по казаше нам телеграфску дешшу, у којој питају са Цетиња: је ли прошао црногорски параброд, и чује ли се што о њему? — Кад су се на Цетињу надали да ћемо бити на Црнојевићи Ријеци, ми смо тада дошли тек у Кастио. Препреке које се сину могле предвидети и надвлачати, изилазиле су пред нас: свуда су нас устављали да нас чаште и да виде вапор, који се могао само на великој светској изложби видети. Који би се народ могао хвалити својим гостопримством, кад не би било оних што примају гостопримство?

— Сима је одмах одговорио телеграмом на Цетиње да мирно и срећно путујемо, да се не брину.

Варош Кастел-Ластва ми се допада. Околине, по који ма смо цело вече ходали, много су лепе: свуда виногради, смокве и маслинova дрвета. Свуда она каменита, горска дивљана помешала се с приморском питомином. Чинило ми се да сам у неком јужном крају грчке краљевине. Море са својим већим воловима ископало је у каменитом брегу такве зачкољине и затоне да их се не можете нагледати. Међутим стенама вода је на неким местима плава, а на некима зелена као трава. — Непрегледно море отворено је; и све куће, у једном реду, стоје поред обале. Сви зимски дани ту су право пролетње време: африкански ветар из велике пећи, која сву Европу греје, из пешчане пустине Сахаре, долази, за два за три дана, неохлађен. Велики брегови заклањају то питомо место од хладних, северних ветрова.

Одсели смо и гостovali код Владимира Грговића. Он нас је срдачно примио и жељео задржати три дана. По песмама и књигама што смо штампали, познавао нас је обојицу, и радовао се што нас је у својој кући могао видети и дочекати. Код ње-

смо нашли лепих књига и листова. Сви његови пријатељи дошли су у наше друштво. Време што смо с њима провели можемо бројати у најпријатније часове тога путовања.

Кад смо пошли одатле, добро смо се распитали, и казали су нам све опасне стene што туда из мора више и које треба обићи. Казали су нам она места где се можемо у случају ветра склонити. Рекоше нам да на ушију Бојане има нарочити крмараш који сваку лађу проведе из мора у реку, јер Бојана, при изласку свом у море, сваки час мења своје корито; где је луче било дубоко, ту је данас нанела пешак и земљу, па је плитко; и по томе, коме није познато, може лако са својом лађом настести и пропасти. Ка запаше нам да се тај крмар са обале обично сам јави и на чамцу довезе, како види људе. Рекоше да уз Бојану није опасно ни тешко путовати, осебито у пролеће кад је вода обично велика. Али, на наше питање, видимо да ни један од њих није никда туда пловио; сваки нам је то само по чувењу казивао. Из Кастел-Ластва путује више у Америку него у Скадар. Причали су нам да је из осамдесет кућа осамдесет и два младића отишло је у свет из тога каменитог места да траже себи боље уживање. Они се већ никда неће вратити у свој завичај. Зато се та варошица не умножава. Тако је и с другим та мошњим местима. Има их у Цариграду, у Северној и Јужној Америци; има их у Австралији. Многи се врло борате, а где који пропану и не чује се гласа о њима. Док су год живи, они пишу својим сродницима, и разбирају за ове крајеве. Црногорске новине имају доста претпоставника у Америци.

Љубомир П. НЕНАДОВИЋ

ПРОХУЈАЛА СЈЕЋАЊА

Митар Митровић рођен је у Подлаку код Светог Стефана. Завршио је студије на Ветеринарском факултету у Београду. Живи и ради у Београду. Пише пјесме за дејце и одрасле и објављује их у чисописима, листовима и преко радија. Члан је Књижевног клуба „Ђуро Салај“ у Београду.

Залубио се у жену друга из дјетињства.
Као птица кад отима
трешњин плод.
Број себично узреле трешње
Преко колена дјечачке
играрије.

Изврну чашу другарства
у зјеници ока пријатеља,
у срце које је заједнички
куцало
себи у груди.

Хтио трешњу без кошице,
Коријен без сјемена,
Сјеме без клице,
Клису без себе,
Себе без друга.

КАЗАЛИ СУ О ЦРНОГОРЦИМА И ЦРНОЈ ГОРИ

Сунце се одмара ноћу а
Црна Гора никад

● СТЕВАН ПЕРКОВ ВУКОТИЋ, поздрављајући барјак, између осталог, је рекао да се Сунце, у својој борби са помрачном, сваке ноћи одмара, а Црна Гора никада.

● СВИ СУ (Црногорци) речети, а ниједног нема брљива; сви су озбиљни, а ниједан није суморан и тужан.

● РИЈЕЧ „СТРАХ“ не ћете у Црној Гори никада чути, осим кад неко рекне: „Страх ме, осрамотићу се!“

● ЦРНОГОРАЦ је зато свуда слободан што хоће свуда да гине; па или по гину од једног Турчина, или од васцијелог Стамбала — њему је свеједно.

● ЦРНОГОРЦИ — говорио је књиз Данило — за сваку своју радбу по мислите шта ће гусле казати!

● САВ ЈЕ ЊИХОВ ЛУКСУЗ у добром оружју. То им је сав накит, иначе, нико се ничим не кити.

● КЊАЗ ДАНИЛО је следећим ријечима обавијестио Црногорце шта је то суд: „Црногорци! Ви

сви знајте да ја не могу уклети као Свети Петар, али, сви знајте и то да могу знати мушкетати (стријељати). Зато вам кајем ово: коме се гођ учите какво зло, нека јави мени, ја ћу га осветити. Ја проглашавам сваког Црногорца за свога племеника, за свога рођеног брата!“

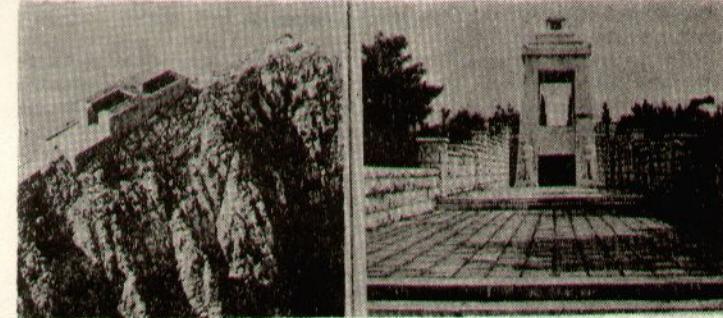
● НИГДА НИСАМ видио Црногорца да плане у лутњи. Сваки надјуја чи се и савлада свој гњев.

● „ЂУТИ“ никада се не чује — то би у шали била увреда. Сам књаз Данило, кад хоћаше коме прекинути ријеч, говорио је „Нека, нека, чоче!“

● ЦРНОГОРЦИ ВЕЛЕ: „Бог је створио човјека да човјек буде. Ни Бог не тражи оно што не може црногорски образ поднijети!“

● И КАД НА ОВОМ СВИЈЕТУ нестане брјегова и људи, мени се чини, још ће трајати два црногорска колоса: Ловћен и Владика...

(Љубомир П. Ненадовић:
„О Црногорцима“)

Планина симбол

Убудуће ће се много више водити брига о простору који припада Националном парку „Ловћен“. На Цетињу је управо разматран концепт развоја и уређења простора подно опјеване планине, чији врх украси маузолеј великог пјеснику. Парк се пружа на површини од 5000 квадратних метара.

Очијењено је да парк, што је могуће више, буде коришћен у туристичко-рекреативне сврхе. Током летњих мјесеци туристима ће на располагање стајати цији простор са центром у Ивановим коритима. Током зиме користиће се смучарске стазе на Мураковцу, где има простор да се одједном нађе на скијама око 1000 смучара. На том простору је предвиђена изградња девет жичара.

Ловћен је планина коју

је црногорски народ изабрао

за свој симбол. Она због тога

не може представљати са

мо успомену на прошлост.

Ту је Његошев маузолеј ко

га посјећују туристи из цијелог свијета.

Када се простор Парка уреди, очекује се

да ће годишње овде стизати преко 350.000 посетилаца

— 250.000 током лета, а оста

ли у зимској сезони.

С. Г.

Са акције „Сарајево 81“

Бригада „Вукица Митровић – Шуња“ учествоваће на акцији Ибар — Лепенац

За нешто више од мјесец дана преко 50 хиљада бригадиста, сврстаних у 970 бригада, на четрдесет шест омладинских радних акција (од којих 14 нових), отпочеће широм земље битку за кубике, процените и пребачај норме, доприносећи тако изградњи и бржем економском развоју земље. Поред несумњивих економских ефеката, огромног доприноса васпитању у социјалистичком духу, идејно-политичком и моралном изграђивању младих, овогодишње велико дружење акцијаша из свих крајева наше земље протећи ће у обилежавању 40-годишњице омладинских радних акција. Подсећање на акцију двије хиљаде омладинки и омладинаца Босанске Крајине у прикупљању љетине јула 1942. године у Санчкој долини биће подстrek за постиzanje још бољих резултата у свим активностима.

Млади наше општине, учествоваће по пети пут на сајамима омладинским радним акцијама. Као најбоља спуштанска омладинска радна бригада у Ћирној Гори, „Вукица Митровић-Шуња“ одлази у јуну на СОРА „Ибар-Лепенац“, где ће са још пет бригада из других република и покрајина радити на оплемењивању и uređenju насеља у овом хидросистему и на регулацији корита ријеке Ситнице. Бригадисти ће бити смештени у Омладинском насељу „Хероји Косова“ у

Ајвалији, недалеко од Приштине.

На претходне четири акције омладинска радна бригада „Вукица Митровић-Шуња“ постигла је изванредне резултате и поред највећих (три плакете „Вељко Влаховић“) освојила и сва друга висока признања. Ђевојке, младићи и пионери из наше општине свуда су оставили добар утинак, склопили бројна и дуготрајна дружарства и пријатељства, стално имајући у виду да акције нису само поени и признања, него много више од тога: изградња земље, зближавање, ширење и јачање братства и јединства и заједништва свих младих без обзира из којег краја земље си сили. Зато више од тих бројних плакета, повеља, диплома и трофеја, вриједи имати пријатеља и друга у сваком крају Југославије.

Велика је обавеза и одговорност Општинске конференције и основних организација ССО, као и других друштвено-политичких организација из наше општине да се СРБ „Вукица Митровић-Шуња“ организационо и кадровски што боље припреми како би оправдала стечени углед и дала што већи допринос у радним и друштвеним активностима, зближавању, ширењу и јачању дружарства и пријатељства међу младима из свих крајева наше земље.

Ускоро лист младих шест приморских општина

Општинске конференције Савеза социјалистичке омладине Херцег-Новог, Тивта, Будве, Бара, Котора и Улциња иницијале су покретање гласила младих ових општина. Мада лист још званично није конституисан, према досадашњим договорима, извјесно је да ће он бити гласило информативно-политичког и културно-образовног карактера, да ће излазити шест пута годишње на дванаест страна, а да ће га финансирати

општинске конференције Савеза социјалистичке омладине.

У току наредног мјесеца издавачи ће усвојити концепцију и назив листа, изабрати главног и одговорног уредника, Издавачки савјет и извршити припреме за конституисање и почетак излажења листа.

Очекује се да први број изађе у септембру, а биће то и почетак конкретније сарадње младих приморских општина.

АНКЕТА МЕЂУ СРЕДЊОШКОЛЦИМА

Мало интересовања за туристичка занимања

Комисија Председништва ОК ССО за информисање спровела је анкету међу ученицима Средњошколског центра ради проширивања и продубљивања сазнања о радно-профессионалу усмјеравању и образовању, жељама и интересима младих. Резултати ове анкете биће један од оријентирајућих акција Савеза социјалистичке омладине у области професионалног усмјеравања младих. У овом броју доносимо прве резултате анкете, а у следећем ћемо дати аналитички приказ и комплетне резултате.

Ученици II разреда ове године завршавају заједничке основе средњег усмјереног образовања и опредељују се за једно од више занимања, а у Будви им се нуде два: туристички техничар и конобар. С тим је задовољно само 1,43% анкетираних, у-

јасније планирали будуће школовање, што је „аларм“ за школу и друге институције да се озбиљније позбаве питањима професионалног усмјеравања ученика.

Родитељи имају мали утицај на одлучивање ученика при избору усмјерења, односно углавном утичу (13,04%), средње утичу (17,39%), мало утичу (36,23%) а нимало (33,33%) анкетираних.

У одјељењима туристичких техничара и конобара анкета није најбоље успјела, јер је анкетирано свега 28 ученика. Од њих 8,33% планира да се запосли, 12,5 да се запосли и ванредно настави школовање (удруженни рад може рачунати, дакле, на сваког петог), 16,66% још размишља, а 62,5% је већ одлучило да настави редовно школовање, мањом, на више школе и факултете из области друштвених наука, а од тога половина за непосредно туристичка занимања. Они који планирају да се запосле чине то углавном, јер нису заинтересовани за даље школовање (50%), због слабог успеха (33,33%), или зато што им то не дозвољавају финансиске могућности (16,66%).

Разлоги због којих се ученици не посвећују позиву за који су се школовали су ујвјерење да се неће запослiti, јер не воле и не свиђа им се тај посао, јер сматрају да нису доволно способљени и слабо знају језик или јер нису заинтересовани за тај посао. Ипак, иако већина није задовољна квалификацијом и звањем које ће стећи, 44% се за њега опредељило зато што је жељело, 16% зато што га је лакше завршити, 12% јер им родитељи нису имали могућности да их даље школују у другом граду, док се 20% (потенцијални коњобари) за овај смјер опредељили силом прилика — због слабог успеха на крају друге године.

Половина ученика није за доволна оваквим системом средњег усмјереног образовања (углавном није — 19,23% а уопште није — 30,77%). Потпуно је задовољно 3,85%, углавном 15,38% а средње 30, 77%. Разлоги су следећи: мали избор усмјерења — 35,71%, слаба стручна способљеност наставника — 28,57%, слабо организована пракса — 25%, недостатак учила — 21,42% и сувише мали број часова праксе — 14,28%.

Они који ће наставити редовно школовање учиниће то претежно по сопственом избору: па по 7,14% потпуно и углавном утичу родитељи, па 21,43% средње, док мало утичу на 28,56% а нимало на 35,71% ученика. Основни мотив за стицање факултетског образовања је већа самосталност у раду (39,28%), брже запослење (25%), креативност (17,86%) и већи углед у друштву (17,86%), а затим

долазе болја примања, жеља за већим знањем, рјешавање стамбеног проблема.

Дакле, судећи по првим резултатима, туристичка привреда наше општине неће имасти много користи од садашње генерације будванских средњошколца. Примјера ради, „Монтенегротурист“ ове и наредне године треба да запољи 300 радника у сталном радном односу, од чега највише кувара и конобара. А о томе због чега млади не воле производна занимања, шта је утицало и утиче да се листом опредељују за „гospodска“ занимања, зашто у удруженом раду нема планирана кадрова и зашто се школују кадрови за листе не запослених, писаћемо општије у наредном броју.

О ЗАПОШЉАВАЊУ И ИЗБОРНИМ АКТИВНОСТИМА

Почетком маја Општинска конференција ССО разматраје остваривање политike запошљавања младих, са освртом на поштовање законоструктивних норми приликом заснивања радног односа, спровођење Закона о запошљавању приправника, образовање, планирање кадрова и задатке омладинске организације с тим у вези.

На сједнице ће се усвојити и програм изборне активности у општинској организацији младих, која почине у мају а завршава се у октобру. Разматраје се рад у проtekлом периоду, сврсисходност садашњег начина организовања основних организација и других облика дјеловања младих, друштвених организација — колективних чланова ССО, општинске конференције ССО и њених органа и тијела и утврдити изјаве у циљу ефикаснијег дјеловања Савеза социјалистичке омладине. Анализираје се и остваривање иницијативе друга Тита о унапређивању колективног рада и одговорности, извршити редовни избори у основним организацијама, друштвеним организацијама — колективним члановима ССО, конституисати Општинска конференција ССО, њени органи и тијела, као и нови делегати у Републичкој конференцији ССО.

Страницу припремили:
Љиљана Филиповић,
Маја Поповић,
Велибор Золак и
Васо М. Станишић.

УЗ ДВОГОДИШЊИЦУ СМРТИ ДРУГА ТИТА

Наставити дјело СКОЈ-а

„Света је дужност садашњих генерација омладине“ — наводимо ријечи друга Тита градитељима аутопута Партизан-Ниш 22. новембра 1959. године — „да у својим мислима и срцима чувају успомене на неустранившву борбу, свијетле ликове и херојске подвиге претходних револуционарних нараштаја, да се надахнују њиховим примјером, да његују у себи најљепша својства младих комуниста. Садашње генерације младих најбоље ће наставити револуционарно дјело СКОЈ-а, најупшћеније ће испуњавати обавезе према својој социјалистичкој заједници, своме народу и властитој будућности ако и даље буду у првим редовима бораца за социјализам.“

МОРАЛНИ ЛИК ОМЛАДИНЕ

„У организацијама и уредовима наше омладине“ — рекао је друг Тито 8. маја 1959. године у Београду — „уопште треба гајити наше омладинске традиције из прашlosti — онај хероизам, онај самопожртвовање, онај морални лик. То треба пресајивати, то треба давати на шим младим људима као примјер за углед. И, ако морални лик наше данашње омладине буде као што је био онај прије, онда ће све друго исти врло лако, омладина ће увијек спремно, као и досад, прихватити све нове и нове задатке.“

САМОПРИЈЕГОР

„Наша борба“ — ријечи су друга Тита изговорене у Сарајеву 1. јануара 1961. године — „не би била тако успешна да није омладинског одушевљења, да није било омладинске пјесме, утакмице смијеха и самопријегора. А немојте мислити да је било много омлади-

ИНТЕНЗИВНО ПРИВРЕЂИВАЊЕ

„Опредјељујући се веома одлучно за интензивно привређивање“ — истакао је друг Тито на IX конгресу СКЈ 12. априла 1969. године — „ми морамо наше постојеће материјалне кадровске, научне, организационе и друге развојне потенцијале што рационалније искоришћавати и тиме се оспособити за достизање нивоа производње и прометивности у привредно развијеним земљама...“

Наставити дјело СКОЈ-а

ица који су вјеровали да ће уживати плодове те своје борбе. Ти људи су били пројекти свијешћи да чине једно велико дјело и да их будуће генерације, које ће уживати плодове њиховог херојства, неће заборавити. Ваша је дужност да то никада не заборавите, а ми који смо имали срећу да превивимо страхоте рата — дужни смо да вам о њима говоримо и да вам преносимо оно чему су текили ти млади хероји који су пали у борби.“

РАЗВИЈАТИ СОПСТВЕНУ ТЕХНОЛОГИЈУ

„Пораст продуктивности рада“ — рекао је друг Тито 17. маја 1967. године — „не може се заснивати само на куповини лиценце и туђих искустава, иако ћемо то и убудуће широко користити. Потребно је, прије свега, дати подстrek и пуну подршку научним, стваралачким напорима наше интелигенције и најспособнијих радника, како би они, на основу научних и привредних достигнућа других земаља, развијали сопствену технику и технологију, водећи рачуна о томе да истраживања усмјеримо тамо где наше материјалне и људске могућности пружају највише изгледа за успјешне резултате...“

ИНТЕНЗИВНО ПРИВРЕЂИВАЊЕ

„Опредјељујући се веома одлучно за интензивно привређивање“ — истакао је друг Тито на IX конгресу СКЈ 12. априла 1969. године — „ми морамо наше постојеће материјалне кадровске, научне, организационе и друге развојне потенцијале што рационалније искоришћавати и тиме се оспособити за достизање нивоа производње и прометивности у привредно развијеним земљама...“

СТАРЫЕ
СТИХИ

Титовски споменик Титу

Од било каквог мрамора ваљда, од камен, истинскији, вјернији титовски споменик, зацијело биће када ојачају и олистају све ове наше алеје, паркови, гајеви, шуме и ружичњаци, што су никли свуда по земљи, у акцији названој осамдесет осам стабала за Тита.

Као у колу, у строју, у колони, рука за руку: сви ти борови и јеле, јавори и брезе, оморике, ариши, молике, мунике, платани, лите, храстови, сладуни, медунци, горуни... Дубок коријен, снајко стабло, крупна крошкања, висок врх: ето гдје се слажу симбол и Титов став и Титова присуност. А поврз свега: цвијет. Онај цвијет на стаблу што, кад замре, заправо даје знак да се то зачео живот плода.

Споменик од цвијећа.

Споменик, управо, онакав како је највећи Титу.

Одувијек је, од преткосовских мегдана до хероја са Сутјеске, народ своје јунаке давао у пјесму. У еп. Јурили су ќоњи врати, сијевало је свијетло оружје, потоцима је текла крв, кроз стихове. Столећима. А онда се, око Тита и о Титу, измијенило. О ратнику и ранама, о војсковођи и војничком родитељу, о човјеку са чела револуције —

народ је запјевао друкчије. Не као дотад. Не епски. Еп је народ преиначио у лирику, пјесму за коло и дјевојачко грољо. Народ Титу бира имена у цвијећу, у росном растињу:

Друже Тито, љубичице бјела.

и још:

Друже Тито, љубичице плава.

или:

Друже Тито, јагодо из росе.

Човјек: а стабло и цвијет

И отуда оне ријечи с почетка, где ће осамдесет осам стабала бити титовски споменик Титу. Од дубоког коријена до високог врха.

Од бора, до јавора.

И кад нам је у говору јавор, ево из једне књиге староставне стихове о Титу. О Титу, а пјесма је написана прије Титова рођења. Предвидјела га. Најавила. Она, прошловјековна, Мажуранићева — а наслов јој је, управо, „Јавор“:

Није висок, тко на вису стоји
није велик, тко се велик роди,
Већ је висок, тко у низу стоји,
и висином надмаша висине.
А велик је, тко се мален роди,
ал кад падне, голем гроб му треба
Правољуб ПЕЈАТОВИЋ

ТИТО ЖИВИ

Титова мисао
и његово дјело,
увијек водиће нас
Свакога дана
Тито је с нама,
чујемо његов глас.

О сунце жарко,
сијај јаче,
нек знају сви
на свијету том:
живјеће Тито,
живјеће вјечно
у срцу твом и мом.

Поносна буди,
Земљо моја,
што си имала
таквог сина,
с Титовим дјелом
— нашим братством
срћка је
наша домовина.

Светлана Кнежевић

ЗА СВЕ ТИ ХВАЛА

Тито је умро —
Тито није мртав
у нама вјечно живи.
Ко сунце сија
наши драги Тито
и наша Партија.

Јунаци су многи
за земљу ову пали
животе своје
у цвијету младости

дали.

Зато градимо, чувајмо,
сваки педаљ земље
ове,
чувајмо мир за
безбрижне
наши и ваше снове.

Ми живимо у слободи,
безбрижни, здрави и
чили.
за све ти ово хвала,
хвала ти, Тито мили.

Сузана МИЈАТОВИЋ

ПУПОЉАК У ВИХОРУ РАТА

Ни оловно небо није изазвало страх у њима. Ни земља натопљена људском крвљу. Слобода је била свјетлија од свега. Стјала је и гријала својом топлином. Сунчана, миризна поља нису била љепша од ње; ни цвијетне ливаде, цвркнут птица, игра петнаестогодишњих дјевојака.

Земља је звала у борбу: крик у ноћи парао је срца. Зар да крвници газе нашу груду, да нам цвјетна поља буду крвава од наших рана? Не, то никада!

Прва је пала, друга за њом — лепшају плаве, црне кестењасте плетенице румених дјевојака. На љубовима лица, уместо осмјеха, одлучност и мржња: знаје су да ће још многе пасти до слободе.

Црвена звијезда их је водила неодољивом снагом. Било је дивно,топло, мирисно и свијетло: знале су да је слобода ту, међу нама. Тако је близу да је човјек простио да је руком додирне, да је сачува дубоко у срци.

...Дјевојке су се враћале. Пјесма се орила, осмјели лебдјели на лицима, ле-

ТИТОВА АРМИЈА

Армија је симбол слободе и среће, и дјетињство наше њеним путем креће.

Армија је сунце што изнад нас сија, у срцима нашим Титова армија.

Са Армијом креће и дјетињство наше, за слободу живимо то је дјело наше.

Стана КАПИСОДА

МРЗИМ ОНЕ ШТО РУШЕ

Мрзим дјечаке
који руше куле од пијеска,
јер, кад одрасту,
можда ће возити ракете и авионе
рушићи села, градове и сенве.

Шта ако стане живот —
нестане људи, цвијећа и птица?
Не дозволите да до тога дође,
да човјек с путање мира скрене —
на земљи има мјеста за све људе
црне, бијеле, жуте и црвене?

Мрзим дјечаке
који се играју рата,
јер рат није игра.
Зар смрт може забава бити?
Дјечаци и дјевојчице,
да се за мир боримо
да љепшу будућност створимо!

Татјана ИЛИЋ

НОВИ УСПЈЕХ „МОГРЕНА“

И четврту утакмицу у наставку првенства Будвани су пред својом публиком ријешили у svoју корист. Поплије доста несретног пораза против „Рада“, Будвани су били домаћини екипи „Тимока“ из Зајечара, такође новајлиji у лиги, тиму који је хит друголигашког истока, који је у самом врху првенствене табеле. Фудбалери из Зајечара су у Будви поврдили да су веома добра и уиграна екипа коју треба репрезентовати. Већ у четвртом минути игре, преко агилног Ивковића, гости су повели.

ЈОШ ЈЕДАН ПОРАЗ „ПЕТРОВЦА“

Након што су Петровчани добили утакмицу у Плаву, за зеленим столом и поплије побједе над „Арсеналом“, када се мислило да је најзад кренуло, нашао је нови пораз. Тежак иако се играло у гостима. Пљевљачки „Рудар“ тријумфовао је са 4:1, мада су Петровчани, уз мало више среће и ујемшности, могли да извuku повољнији резултат. Наиме, код војства домаћих од 2:0, судија Рајко Фолић је досудио једанаестерац, али је Шољага слабо шутирао и резултат је остао исти. Убрзо потом аутогол Живковића и „Петровац“ је сманио на 2:1. Дакле, да је једанаестерац искоришћен било би можда 2:2. А то је резултат који даје волje да се истраје. Но, Петровчани су очигледно били индиспонирани, па су се и поплије 2:1 опустили, а домаћини су то искористили постигавши још два гола.

Након 18. кола Петровчани се налазе на једанаестом мјесту са 15 бодова и негативном гол-разликом 20:26. Истина, пето-пласирани „Морнар“ има само пет бодова више, што значи да је у опасној зони више од пола лиге. Ипак, уколико се жели изборити опстанак, потребно је више жара и енергије, више ангажовања како на стадиону у Петровцу, тако и на другим теренима широм Црне Горе. С обзиром да има до краја још доста и да Петровчани имају далеко бољи салдо бодова него већ отписани „Тара“ и „Језеро“, треба очекивати да ће се Петровчани и идуће јесени наћи у истом друштву.

Био је то шок за преко 1500 гледалаца колико их се окупило на стадиону у Будви. Но, рано војство гостију није збунило домаћине. Већ у десетом минути резултат је изједначен. Након веома лијепе акције Думнића и Маловразића, Спасо Ђуретић је савладао Јујковчана, досконалашњег голмана београдске „Црвене звезде“. Тим резултатом се и пошло на одмор. У близини наставку — играо се 67. минут — гледалиште је поново било на ногама. Изванредан прдор центарфора

Павићевића, одбрамбени играчи гостију зауставили су на недозвољен начин и судија Талески из Прилепа по казао је на бијelu тачку. Једанаестерац је сигурно извео Спасо Ђуретић. „Могрен“ је играо добро, и даље атаковао на гол гостију и када су сви напуштили терен, Маловразић је и по трећи пут савладао Јујковчана. Био је то потпун реванш за неуспјех у Зајечару.

Будвани су надмашили себе. Играо је веома добро и „Тимок“, па се слободно може рећи да је то била најбоља утакмица овог пролећа у Будви. У тиму „Могрена“ није било слабог мјesta, а посебно су се истакли Спасо и Слободан Ђуретић, Маловразић и Думнић.

Са 20. бодова из 21. утакмице „Могрен“ се нашао на деветој позицији с великим изгледима да сачува друголигашки статус. Има до краја још доста, али пролећни бодовни салдо је изванредан, а и игре које пружа „Могрен“ гарантују да ће и у наставку бити добро.

„ТРЕПЧА“ — „МОГРЕН“ 3:1

У недјељу, 18. априла, „Могрен“ је пред око 3000 гледалаца играо у Титовој Митровици са другопласираном „Трепчом“ која је побиједила са 3:1. Гол за „Могрен“ дао Думнић у 57. минуту из слободног ударца.

„ПЕТРОВАЦ“ — „МОРНАР“ 4:2

Послије утакмице у Петровцу (18. IV 1982) „Петровац“ се налази на једанаестом мјесту табеле црногорске фудбалске лиге.

Н. Митровић

Мала олимпијада у Будви

Мушка одбојкашка екипа Средњошколског центра била је прошле године републички победник на „Малој олимпијади“. Због тога су ове године Основна и Средња школа у Будви биле организатори регионалног одбојкашког турнира за мушки и женске екипе основних и срећних школа.

На такмичењу су учествовале мушки и женске екипе средњошколаца из Тивта, Бара, Котора и Будве. Прво мјесто у конкуренцији мушкираца освојили су омладинци школског центра Бар, а побједничка женска екипа је из Котора. Женска екипа основне школе из Бара отишла је на републичко такмичење, јер није имала конкуренције. Изненадила је до бром игром и пласманом екипа средњошколаца из Тивта, која је заузела друго мјесто, док су будванске средњошколци играли испод својих могућности.

Б.

ЗДРАВСТВЕНО ПРОСВЕЋИВАЊЕ

Астма или задуха

Напади отежаног дисања, заптивања, затушивања који долазе изненада, обично ноћу (астма, задуха) настају најчешће из непознатих узрока. Разликујемо бронхијалну, кардијалну и дјечју астму.

ДЈЕЧЈА АСТМА јавља се у раном дјетињству и у највећем броју случајева губи се након шест до осам година. Она се срета код алергичне дјеце која су пунчака и често са екземом на кожи. Дотад здраво дијете изненада почине упорно да кашље, крчи му у грудима, дише тешко као да се гуши. Најчешће нема повишену температуру. Такво стање траје краће или дуже и јавља се у нападима. За такву дјецу веома је користан боравак на мору.

ОД БРОНХИЈАЛНЕ АСТМЕ често обољева више чла нова једне породице. Болест је понекад последица извјесних промјена у организму за дисање — носу, ждрелу, душнику, бронхијама, плућима, органима за варење, слијепом цријеву, жучној кесици или женским полним органима — на материци.

Код многих особа астма је последица преосјетљивosti организма према извјесним материјама — сијену, цвјетном полену, буји, прашини, љековима, власи, животињској длаци.

Основни принцип лiječenja бронхијалне астме је у налажењу и уклањању узрока који ју је изазвао. Попримајући се да треба хируршким путем уклонити све органске узроке — полипе носа, неправилност носне преграде, увећане крајнике, запаљено слијепо цријево. Треба покушати с десензibilizацијом организма од спољних чинилаца који могу бити узрок астме. За вријеме напада болеснику треба дати инјекцију аминофилина или, у тежим случајевима, адреналина, морфијума и атропина. Код неких болесника престаје напад удисањем средстава која шире дисајне цјевчице (амилнитрит, астма-цигарете). Против појачаног лječenja љепљивог испљувка добро дјелује сируп с калијумодидом. Врло добри резултати постижу се давањем кортизонских препарата.

КАРДИЈАЛНА (СРЧАНА) АСТМА јавља се као знак попуштања лијеве половине срца, у току повећаног крвног притиска, склерозе коронарних (срчаних) артерија и мане аортних залистака. Јавља се најчешће ноћу због појачања прилива крви у срцу. Посљедица је отежаног прилива крви из плућних вена у лијево срце, кад десно срце убацује у плућа нормалну количину крви. Болесник се буди с тешким заптивањем и осећањем недостатка ваздуха. Симптоми потпуно личе на бронхијалну астму. Разлика је у налазу великих промјена на срчаном мишићу (убрзан ритам, мукли тонови). Напад астме често се за вршава плућним едемом, кад болесник искашљава пјенушав, ружичаст испљувак.

Лiječenje срчане астме састоји се у пуштању крви, давањем инјекција морфијума, дигиталиса или астрофатина.

Кутак за разоноду

КАЗАЛИ СУ...

ДЕВЕТ ДЕСЕТИНА МУДРОСТИ

ТЕОДОР РУЗВЕЛТ: Бити мудар у право вријеме представља девет десетина мудрости.

*

ТОМАС МАН: Рат је игра коју краљеви не би никад играли кад би њихови поданици били паметни.

*

СЕЛМА ЛАГЕРЛЕФ: У пријатељству постоји правило: кад неповјерење уђе на предња врата, љубав излази на стражња.

*

ЖИЛ РОМЕН: Људи путују највише зато што је у школи живота досадно да се стално сједи на истом мјесту.

*

СОМЕРСЕТ МОМ: Једино се медиокритетски писац никад не спушта испод свог нивоа.

*

ЛУЈ XIV: Ко не зна да се претвара не зна ни да влада.

*

БИЗМАРК: Ко жели да се додвори маси, назива је народом. Ко жели да влада народом, тај посматра народ као масу.

*

ТЕОФИЛ ГОТЈЕ: Жене нас често инспиришу на велике подухвате, које онда због њих не можемо да остваримо.

*

ДИЗРАЕЛИ: Причајте неком о њему самом и он ће вас сатима слушати.

*

ПОЛ БУРЖЕ: Углавном жене бирају мушкарце који ће их изабрати.

АНЕГДОТЕ

РАЗЛИКА

Лојду Цорцу прије неки препотентни дипломата и подсмећи му се што је ниског раста.

Лојд Цорц се не збуни:

— То је ствар схватања... Код вас се висина човека мјери од браде на доље, а код нас — од браде навише.

ОДГОВОР

На једној књижевној вечери рецитовао је и читао своје пјесме совјетски пјесник Јевтушенко.

Међу питањима које су му цедуљама упућивали присути нашло се и следеће:

— Шта је по вама љубав?

— Ако си млад — дасас, а ако си био млад — давно.

ПОГРИЈЕШИО

— Има ли WC двокрила врата? — пита сенилини старији унук.

— Нема.

— Оnda сам ја чујао у ормару.

ДОБРО ДЈЕЛО

— Тата, данас сам учинио добро дјело.

— Какво?

— Видио сам нашег суједа како жури на воз, на сам пустој пас. Стигао је на вријеме.

РАДИЈЕ БИ УМРЛА

Учитељица је држала часове за млађе и старије становнике оба пола. Једном приликом, да би пројерила шта су упамтили, упита неписмену сељанчицу:

— Хајте, реци нам које био први човјек!

— Радије бих умрла него да вам то кажем! — промуца уплашена дјевојка.